Nr. 12 Poznań, 23 marca 1926 Rok VI.

RYNEK METALOWY I MASZYNOWY

Pierwszy polski tygodnik dla przemysłu i handlu branży żelaza, maszyn, metali, materjałów budowlanych oraz pokrewnych branż.

ORGAN ZWIĄZKU HANDLARZY MASZYN ROLNICZYCH NA ZACHODNIĄ POLSKĘ.
ORGAN ZWIĄZKU KUPCÓW BRANŻY ŻELAZA NA ZACHODNIĄ POLSKĘ.

Dwa bezpłatne dodatki: „ELEKTRO- I RADJOTECHNIKA" oraz „POSTĘPY w PRZEMYŚLE"

Wychodzi tygodniowo
Abonament kw. 3½ złp.

Dla Gdańska i Niemiec 3½ guld.
Dla Ameryki 1 dolar kwartalnie

REDAKCJA i ADMINISTRACJA:
Poznań, ul. Wielka 10 — Telefon 2277

Konto czekowe P. K. O. w Poznaniu nr. 202796

Ceny ogłoszeń: 1/1 str. 100 zł., 1/2 60 zł., 1/4 35 zł., 1/8 20 zł., 1/16 10 zł.
Ogłoszenia na okładce z dopłatą.
Miejscem wykonania zleceń i zapłaty jest Poznań. Przy wszelkich kwestjach spornych jest miarodajny sąd powiatowy w Poznaniu. W razie skargi odpadają wszelkie rabaty.

Faszyzm a gospodarstwo narodowe.

Wieść o przerwaniu rokowań genewskich zaelektryzowała świat cały. Jakkolwiek nikt z uświadomionych nie wątpił ani na chwilę o wielkiej złożoności i trudności problemu, który postanowiono w Genewie rozwiązać, to jednak nagle, mimo czołowej roli Niemiec i Brazylji, na ustach wszystkich znalazła się nazwa Italji, jako imię głównego sprawcy całego konfliktu.

I znowu, poraz niewiadomo już który, ujawniło się w całej pełni olbrzymie znaczenie Włoch nowożytnych, Włoch faszystowskich na terenie polityki międzynarodowej.

Gdybyśmy jednak w charakterystyce faszyzmu ograniczyli się do jego znaczenia politycznego, natenczas zapoznawalibyśmy nietylko samą genezę, to jest chwilę oraz warunki jego powstania i wzrostu, ale także co najważniejsze zapoznawalibyśmy **całą tajemnicę jego powodzenia.**

Trzeba sobie bowiem uprzytomnić jasno i wyraźnie, że faszyzm to zupełnie nowy, specyficzny system gospodarstwa narodowego.

To zarazem nowy kierunek polityki gospodarczej, dostosowanej niejako do podłoża wybitnie socjalistycznego Europy powojennej.

Dzisiaj bowiem rozróżniać należy dwie fale socjalizmu. Jedna to socjalizm zapoczątkowany w Niemczech, ze swem naczelnem hasłem dyktatury proletarjatu, a który tak sromotnie zdezawuawował się niepowodzeniami wywrotowej swej akcji na wschodzie, mianowicie bolszewizm w byłej carskiej Rosji. Wybitną cechę, znamionującą ten odłam socjalizmu stanowi jego charakter międzynarodowy, antykapitalistyczny i komunistyczny. Utopja jego, jak powiedziano, ujawniła się w całej pełni, pogrążając w ostatecznej ruinie gospodarczej olbrzymią, zasobną dawniej w bogactwa Rosję europejską i azjatycką.

Wielce ucierpiała od tej gospodarki socjalistyczno-międzynarodowo-komunistycznej starożytna kultura Italji, gdzie komunistyczne zapędy międzynarodowe groziły zastanowieniem i zniszczeniem całego gospodarstwa społecznego. Na szczęście zrewoltowała się przeciw niemu zdrowa myśl nadtyberyjskich mieszkańców.

W najkrytyczniejszej chwili, bo w chwili rewolty komunistycznej, gdy zsocjalizowane i rozpolitykowane masy robotnicze zaczęły swoje dzieło niszczycielskie wywłaszczania fabryk i zakładów przemysłowych, znalazł się odłam wybitnie, śmiało nawet rzec można, hipersocjalistyczny, który zrozumiał, że **ideał odrodzenia życia gospodarczego** nieda się zrealizować poprzez zgliszcza i ruiny do**tychczasowych ostoi i podwalin gospodarczych;** że — przeciwnie — **dobrobyt najszerszych mas tylko wtedy urzeczywistniony być może w całej swej pełni, gdy wytworzone zostanie odpowiednio zasobne podłoże gospodarcze.** To zasobne podłoże gospodarcze powstać może jedynie i wyłącznie wskutek i zapomocą najpełniejszego, zgodnego rozwinięcia wszystkich sił produkcyjnych narodu, ale nigdy na podstawie stosowania oderwanego pojęcia metafizycznego zwierzchności proletarjatu międzynarodowego.

Nie należy zatem burzyć istniejącego ustroju gospodarczego, ale przeciwnie starać się trzeba o możliwie najpełniejszy jego rozkwit, a równocześnie baczyć tylko, by na żywem ciele gospodarstwa narodowego nie żerowały elementy wraże. Tylko w tak pojętym ustroju gospodarczym urzeczywistniony będzie **ideał powszechnego, najszerszego dobrobytu.**

Ten odłam ożywiony miłością proletarjatu i własnego narodu postanowił ratować gospodarczo swoją Italję. Ponieważ **„duce"** ich widział, że bez władzy i siły nie zdoła przeprowadzić swoich i swojej partji zamiarów i zadań sięgnął po nią i dotychczas ją dzierży. Wsparty miłością swoich i ślepem posłuszeństwem narzucił przeciwnikom swoim umiarkowanie i pracę, obronił od zagłady kapitał, uniemożliwił zdradliwą walkę klasową i tak odrodził gospodarczo Italję. Uczynił ją silną wewnątrz i zapewnił jej znaczenie i poszanowanie na zewnątrz. Że Italja dziś w koncercie narodów nie

odgrywa jedynie roli akompanjamentowej, ale gra bardzo ważną rolę głównych skrzypiec, zawdzięcza jedynie faszyzmowi. Nieprzyjaciół mu niebrak — ale mimo przeciwieństw wytrwale kroczy do wytkniętego sobie celu.

Jakim zaś jest cel ten, wypowiedział Mussolini onegdaj w mowie wygłoszonej w senacie przy dyskusji nad ustawą o dyscyplinie w związkach zawodowych.

„Podstawowym punktem syndykalizmu faszystowskiego jest współpraca kapitału i pracy. Kapitał i praca nie są dwoma wrogiemi sobie pojęciami, lecz przeciwnie pojęciami, które uzupełniają się wzajemnie i jedno niemoże istnieć bez drugiego. W konsekwencji dążą one do porozumienia się i porozumieć się muszą. Zadanie to ciężkie, lecz pomaga nam doświadczenie i pozwala nam mniemać, że sprawa nam się uda".

Powyższy urywek mowy Mussoliniego oddaje nam dosadnio stosunek włoskiego faszyzmu do narodowej gospodarki kraju.

* * *

Polska obecnie stoi również wobec kapitalnego zagadnienia konsolidacji narodowo-gospodarczej.

Jaką drogą do niej najłatwiej dojść można?

Przystępując do sanacji naszego stanu gospodarczego, oraz stosunku naszych rzesz pracujących do kapitału i pracodawców, łatwo znajdziemy wiele punktów oparcia w odrodzonej Italji, ojczyźnie odrodzonego socjalizmu — faszyzmu.

A więc nasamprzód musimy jasno ustalić, że **potęga Rzeczypospolitej musi być pierwszym i niezachwianym nakazem dla każdego.** Jak faszyzm ukochał przedewszystkiem Italję i jej naród, a na ołtarzu interesu ojczyzny i narodu każdy faszysta poświęciwszy siebie samego i swoją wolność, odbudował dobrobyt narodowy, tak w Polsce każdy Polak musi postawić interes Narodu ponad siebie i swoje wygody. Taka miłość ojczyzny i narodu tylko podniesie Polaka ponad partje — ponad siebie samego i da mu broń do walki przeciw nieprzyjaciołom jedności gospodarczo-narodowej.

Podkreślono już, że główną charakterystyką faszyzmu jest jego wybitnie narodowa służba. Istotnie naród, najpełniejszy rozwój jego sił intelektualnych, produkcyjnych i gospodarczych — oto ideał, do którego wszystkie poczynania faszyzmu pośrednio i bezpośrednio zmierzają. Z tego żywego poczucia i zrozumienia dla tego właśnie ideału społeczno-gospodarczego wypłynął konkretny i organiczny wniosek, że optimum najszerszego dobrobytu społecznego oprzeć można i trzeba li tylko na możliwie największej sumie bogactw, wytworzonych przez cały naród.

W ten sposób faszyzm włoski uzależnił kwestję najszerszego dobrobytu szerokich warstw społeczeństwa nie od formy i ustroju gospodarczego, ale zadecydował, że tylko możliwie zupełna harmonja wszystkich czynników produkcyjnych narodu jest zdolna zapewnić jego członkom prawdziwe szczęście.

Warto i u nas poważnie zastanowić się nad tem, jakiej lekcji udzielił faszyzm polityce gospodarczej Europy współczesnej. Chociaż bowiem nie można bezkarnie kopjować u nas taktyki nadtyberyjskiego przywódcy, to przecież wypada niewątpliwie przyjąć przewodnie jego myśli w odniesieniu do odrodzenia gospodarstwa narodowego.

H. Groński.

Obecna sytuacja w przemyśle Śląska Górnego.

Miesiąc luty wykazywał olbrzymie zmniejszenie produkcji we wszystkich gałęziach przemysłu Górnego Śląska. Przemysł węglowy wykazywał w ub. m. zniżkę produkcji w porównaniu z miesiącem styczniem o 235 000 tonn, podobne zmniejszenie wykazują wszystkie huty, w których stan pod koniec lutego był bardzo groźny. Miesiąc marzec zamiast polepszenia, ogólnie spodziewanego. wykazuje dalszą stałą zniżkę produkcji i to w sposób nader gwałtowny jaki nie obserwowaliśmy od **początku powstania Państwa polskiego.** W pierwszym tygodniu miesiąca marca produkcja węgla spadła o 65.000 tonn jeśliby zaś dalsze tygodnie wykazały taki sam spadek, przyczyni się to do wzrostu liczby bezrobotnych oraz spotęguje robotę czynników destrukcyjnych.

Liczba dniówek bezrobocia w jednym tygodniu w kopalniach G. Śląska w miesiącu marcu wynosiła 63, podczas gdy w miesiącu styczniu tylko 121 1/2. Przy dostawach węgla dla kolei, uwzględniono tylko Zagłębie Dąbrowskie które otrzymało 39%, zaś Górny Śląsk 40% mimo, iż produkcja jego wynosi 75% ogólno-polskiej produkcji.

W dużej mierze przypisać to należy niezrozumieniu sprawy tak doniosłej przez organy rządowe. Niedosyć, że rząd w dzisiejszej ciężkiej sytuacji nie służy przemysłowi żadnemi kredytami, jak się to dzieje w Angli, - czego, zresztą nie wymaga przemysł od rządu, rozumiejąc że Skarb nie posiada na te cele funduszów, niezrozumiałe jednak jest traktowanie przemysłu górnośląskiego w sposób gorszy, aniżeli w Zagłębiu Dąbrowieckim. Np przy wywozie do Gdańska ustalono zmniejszenie kontyngentu wagonów na eksport węgla na miesiąc kwiecień o 20% dla Górnego Śląska a znaczne powiększenie dla Zagłębia Dąbrowskiego, którego produkcja wynosi 85% w stosunku do przedwojennej, gdy tymczasem produkcja górnośląska wykazuje tylko 66% produkcji przedwojennej, a mimo to rząd, nie bacząc na wytwarzanie się coraz groźniejszej sytuacji na G. Śląsku wyzyskiwanej przez komunistów powiększa Zagłębiu Dąbrowieckiemu w którem liczba bezrobotnych naogół jest ta sama. kontyngent wywozowy z 17% na 19%. Ponieważ koszta administracyjne naogół nie ulegają zmianie wzgl. w bardzo powolnem tempie, przemysł górnośląski wskutek niezrozumienia czynnikow rządowych częściowo zamiera, a Niemcy wykorzystują tę sytuację dla swoich celów politycznych i gospodarczych. Co do kosztów wydobycia, to przemysł węglowy Zagłębia Dąbrowskie o też ma niższe, gdyż wprowadzony już o 1/2 godziny dłuższy czas pracy, oraz mniejsze koszty administracyjne wskutek większej produkcji zmniejszają koszty o 15—20%.

W dniu 1 marca zarejestrowanych było 40.000 robotników korzystających z funduszu bezrobocia, zaś ogółem liczba ich dochodzi do 70.000.

Królewska komisja o zagadnieniu angielskiego przemysłu węglowego.

Z prawdziwem naprężeniem oczekiwano w Anglji — w kołach przemysłu węglowego orzeczenia królewskiej komisji, powołanej do badania środków uzdrowienia stosunków w przemyśle węglowym. Raport tej komisji nareszcie ukazał się, ale miasto radości wzbudził swoją treścią wśród zainteresowanych wielkie rozczarowanie. Jego bowiem postanowienia i wnioski są bardzo nieprzyjemną niespodzianką dla angielskich przemysłowców.

Pierwszem tego rodzaju jest postanowienie wstrzymania rządowych subsydjów, które wygasają z dniem 31 marca i nadal więcej wypłacane nie będą. Jestto dla angielskiego przemysłu węglowego bardzo dotkliwy cios, gdyż przez to traci on wiele na swej sile konkurencyjnej.

Dla naszego przemysłu węglowego jestto pomyślna wiadomość, gdyż, jak pisaliśmy już, właśnie dzięki dumpingowemu eksportowi węgla angielskiego, polski węgiel musiał ustępować z rynków skandynawskich i bałtyckich.

Po drugie komisja orzeka się za dalszem utrzymaniem narodow. układu, ujednostajniającego płace robotników, oraz za utrzymaniem dotychczasowej ilości godzin pracy: netto 7 i pół godzin pracy pod ziemią.

Dalej poleca raport, by prowadzeniem przemysłu węglowego zajmowały się raczej przedsiębiorstwa prywatne, ale nie na pojedynkę w postaci wielu małych kopalń, lecz sfuzjowanych wielkich koncernów. Przezto zmniejszą się znacznie koszta produkcji.

Pozatem czytamy w tymże raporcie, iż wyszukanie nowych metod wyzyskania i zużytkowania węgla w kraju i rodzimym przemyśle jest rzeczą konieczną. Tak samo radykalnej zmianie ulec powinien system sprzedaży węgla tak eksportowego jak i na użytek konsumentów krajowych. Zmiana zaś powinna iść w kierunku zmniejszenia zbyt wielkiej liczby drobnych sprzedawców a dążyć do stwarzania odnośnych wielkich kooperacyj.

Na podstawie wyżej przytoczonych postanowień ma być ustalona odnośna umowa. W tym celu pracodawcy i pracobiorcy przemysłu węglowego mają wysłać swych delegatów wprzód na konferencję ogólno-państwową a potem w poszczególnych okręgach węglowych.

Tak przedstawia się w ogólnym zarysie raport królewskiej komisji węglowej, która przez pół roku zgórą, od 3 września roku 1925, aż do 10 marca r. b. pracowała usilnie i gorliwie nad zagadnieniem, stanowiącem oś wielko-brytańskiego zagadnienia gospodarczego.

Czem jest przemysł węglowy dla Anglji i jakie posiada dla niej znaczenie, to najlepiej charakteryzują zdania wstępne raportu Sir Herberta Samuel'a: „Nie trzeba zapominać, że byt niemniej, jak dwunastej części ludności w Anglji, zależy bezpośrednio od rozwoju przemysłu węglowego, który jest podstawą przemysłu żelaznego, stalowego, okrętowego i maszynowego, a więc naszych „życiowych przemysłów". Wartość jego produkcji wynosi w przybliżeniu 250 miljonów funtów rocznie. Przedstawia on dziewiątą część wartości angielskiego eksportu.

Orzeczenie królewskiej komisji wywołało w Anglji bardzo wielkie wrażenie. Było to zresztą do przewidzenia. Obecnie strony bezpośrednio zainteresowane toczą swoje narady, niewypowiadając jeszcze publicznie swych zdań. Reprezentanci Miners Federation (stowarzyszenie górników), na której czele stoi p. Cook też jeszcze milczą. Jest jednak pewne, że ich orzeczenie nie będzie mniej ważne od orzeczenia komisji.

W. P.

Z rosyjskiego przemysłu wzbogacania rud.

Naturalne złoża rud niezawsze są tak bogate w żelazo, by eksploatacja ich się opłacała. Trzeba je zatem wprzód przerobić na rudy wysoko procentowe, a wtedy dopiero będą stanowiły opłacający się materjał do wytapiania żelaza.

Takie wzbogacanie nisko-procentowych rud ma bardzo wielkie znaczenie.

U nas wprawdzie zużywa się nisko-procentowe rudy łącznie z wysoko-procentową rudą, sprowadzaną z zagranicy. Chociaż przez wzbogacanie własnych rud, możnaby znacznie [illegible] ilość sprowadzanych rud zagranicznych.

W południowej Rosji wzbogacanie rud manganowych ma stać się podstawą szeroko zakrojonego przemysłu.

W roku 1916, a zatem już podczas wojny na kopalni Gorodiszczeńskiej wzbogacanie rud manganowych dało następujące wyniki. Do przeróbki zużyto 220 000 tonn rudy o 33,55 proc. manganu i 30,40 proc. silikatów. Z tego wydostano 41,31 proc. rudy I a gatunku, zawierającej 49,46 proc. Mn i 10,55 proc. SiO_2, oraz 24,46 proc. rudy trzeciorzednej o zawartości 36,81 proc. Mn i 21,69 proc. SiO_2. Te 65,77 proc. wydały 85,8 proc. metalu.

Zeszłego roku na tej samej kopalni z tego samego rodzaju rudy wydostano wzbogaconej rudy tylko 56,21 proc., a metalu tylko 75 procent.

Podobne rezultaty otrzymano na kopalni Grigojewskoj, gdzie w lipcu zaprowadzono nową płuczkę rudy.

Wspomnieć jeszcze należy o rezultatach prymitywnego „suchego" systemu wzmacniania rud, stosowanego jeszcze na kopalni Pokrowskoj i to jedynie w czasie letnim. Sposobem tym otrzymano zależnie od gatunku rudy, towar o zawartości tylko 42—46 proc. Mn, zdatnej do użytku jedynie w proporcji 40 proc. Metalu dobywano z niego stosunkowo 53—60 proc. Przytem ruda nadająca się do użycia zawierała ciągle jeszcze 31—34 proc. Mn; stanowiła zatem materjał, nadający się do dalszego wzbogacania.

Wobec faktu, że sprawa eksploatacji rudy jest jeszcze niedostatecznie wykorzystana, Jurt wprowadza najnowsze metody zachodnio-europejskie wzbogacania rud, stosując nietylko nowe instalacje techniczne, ale nadto sprowadza także specjalistów inżynierów i robotników, aby tem łatwiej i pewniej osiągnąć zamierzony cel. W jakiej mierze uda mu się przeprowadzić swoje zamiary, zależeć będzie przedewszystkiem od środków finansowych, którémi będzie mógł rozporządzać.

Bardzo ważną rolę odegrała w stosowaniu i opłacalności nowych urządzeń wydobyta już, a dotychczas bezowocnie na hałdach leżąca ruda nisko-

procentowa. Zapomocą nowych aparatów i magnetycznych segregatorów będzie można zużytkować około 250 000 tonn odłogiem leżącej 50 proc. rudy manganowej o zawartości 40 proc. manganu, uzyskując w ten sposób stosowny materjał rynkowy.

Osobna komisja inżynierów i rzeczoznawców rosyjskich i niemieckich po szczegółowem zbadaniu terenu, doszła do wniosku, że zgodnie z planami Jurta, możliwem jest podnieść stopniowo produkcję rudy żelaznej do maksymalnej ilości dziesięciu miljonów tonn rocznie, zaś rudy manganowej do dwu i pół miljona tonn. Prace te planowo mają być ukończone do roku 1930.

Dalej orzekła wspomniana komisja, że racjonalna i opłacalna gospodarka eksploatacji rud jest możliwa tylko przy wykorzystaniu wszelkich rud zatem i kwarcowych, bez względu na jej procent bogactwa żelaza lub manganu. Obecnie wykorzystuje się podziemne złoża w głębokości 300 metrów, zaś złoża odkrywkowe do głębokości 130 metrów, złoża rudy manganowej znajdują się w okręgu nikopolskim w głębokości 50—70 metrów.

Sądząc z dotychczasowych wyników, plany Jurta rozwijają się prawidłowo. Ze swych zobowiązań eksportowych wywiązał się Jurt jak dotąd całkowicie. Za styczeń—październik 1925 wywóz rudy wzbogaconej osiągnął cyfrę 250 000, zaś rudy manganowej 100 000 tonn. Z tego eksportu korzystały przemysły: niemiecki w głównej części, w mniejszych zaś italski i czechosłowacki. Polski przemysł przyjął w tym czasie zaledwie 50 000 tonn rudy rosyjskiej. Sprowadzały ją huty: Pokoju, Bismarka, Ostrowiec i Stąporków.

Rosyjskiej rudy manganowej przywieziono tylko w partjach próbnych. W tymsamym czasie importowano do Polski około 30,000 tonn wysokoprocentowej rudy szwedzkiej i 130,000 niskoprocentowej rudy niemieckiej (naszanskiej); dlaczego nasz przemysł hutniczy w tak małej mierze korzysta z rudy południowo - rosyjskiej — odpowiedzieć musi on sam. Zeszłoroczne pertraktacje handlowe nie wydały pod tym względem pomyślnych skutków. Jednakże pewną jest rzeczą, że mieszanie polskiej rodzimej małoprocentowej rudy z wysokoprocentową rudą rosyjską umożliwiłoby normalny rozwój własnego przemysłu rudnego. W tym kierunku zapewne dobry skutek wywrze zakaz wwozu rud o mniejszej zawartości żelaza aniżeli 50 proc.

Interes sprowadzania rudy z Rosji przedstawia się dodatnio tak dla polskiego przemysłu metalurgicznego i rudnego jako też i dla Jurta. Dla nas ruda rosyjska, która bezsprzecznie należy do najlepszych na świecie, jest bardzo pożądana. Dla Jurta zaś polski rynek jest najdogodniejszy, gdyż wobec cen światowych, transport rudy przez Zdołbunowo najkorzystniej się kalkuluje. H. G.

Z rynku węglowego.

Sytuacja w przemyśle węglowym przedstawia się nadal doń krytycznie. Konsumcja węgla na rynku krajowym maleje w sposób zastraszający. I Kresy Wschodnie, jak informuje Agencja Wschodnia, które mogłyby stać się poważnym odbiorcą węgla, nie mają przemysłu pracującego (Białystok stoi), a posiadając drzewo na miejscu, nie sprowadzają węgla, który ze względu na wysokie koszty przewozu kolejowego jest droższy.

Eksport również zmniejsza się stale. **Węgiel angielski** rozpoczął — na rynkach skandynawskich konkurencję; Rumunja i Jugosławja wprowadziły cła od węgla, jako odpowiedź na ograniczenia importu do Polski. Ogólne położenie gospodarcze w Europie środkowej, nie pozwala na zwiększenie eksportu. Rozwinięcie eksportu węgla do państw skandynawskich (przemysł węglowy mógłby konkurować z węglem angielskim), jest niemożliwe, bo Gdańsk i Gdynia nie są w stanie wysłać większych ilości węgla, jakoteż kolej nie jest dostosowana do szerszej eksploatacji taboru w tym kierunku. **Umowa z Włochami o dostawę 200 tysięcy tonn w bieżącym roku nie jest sfinalizowana podobno ze względów politycznych; rokowania w tej sprawie trwają.** Wysyłka węgla do Włoch, która — według wstępnych umów — miała być rozpoczęta w pierwszych dniach marca, dotychczas nie mogła się rozpocząć.

Jednym motorem, któryby przyczynił się do złagodzenia przesilenia w przemyśle węglowym, byłby **silny ruch budowlany**, albowiem w związku z tem ruszyłyby huty, cegielnie itp., a to pociągnęłoby za sobą większe zapotrzebowanie węgla na czas dłuższy. To też sfery przemysłowe G. Śląska widzą jedyny ratunek w rozpoczęciu pewnej akcji budowlanej.

W związku z ciężkiem położeniem w przemyśle węglowym na G. Śląsku — lansowano nawet projekt utworzenia syndykatu, ale z różnych względów a szczególnie z uwagi na konsumenta — projektu tego zaniechano — natomiast prowadzone są ożywione rokowania w sprawie przedłużenia konwencji węglowej. P.

Z Województwa.

Wydział Przemysłowo-Handlowy Woj. Poznańskiego donosi nam co następuje:

Dnia 1. marca odbyło się w Województwie powtórne zebranie organizacyjne zainicjowanego przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu Wojewódzkiego Komitetu Doradczego Przemysłowo-Handlowego przy udziale przedstawicieli organizacyj przemysłowo - handlowych i rzemieślniczych oraz delegatów zainteresowanych urzędów.

Przewodniczył w zastępstwie Pana Wojewody Naczelnik Wydziału Przemysł. Handlowego Dr. F. Hempowicz, referował cele i organizację Komitetu radca inż. Magdzierski.

Przedstawiciele organizacyj przemysłowo-handlowych i rzemieślniczych w ogromnej większości uznając pożytek i celowość ścisłej współpracy z miejscowemi władzami przemysłowemi, wypowiedzieli się za utworzeniem Komitetu doradczego, dla opinjowania wszelkich spraw i wniosków dotyczących przemysłu, handlu i rzemiosł oraz omawiania wszelkich przejawów życia gospodarczego i aktualnych jego potrzeb.

Do Komitetu uchwalono powołać 17 delegatów od przemysłu, handlu, Izb Przemysłowo-Handlowych i Rzemieślniczych orąz Związku Banków.

Pozatem na posiedzenie Komitetu zapraszani będą przedstawiciele innych organizacyj gospodarczych oraz zainteresowanych urzędów państwowych i komunalnych. Posiedzenia Komitetu projektowane są w miarę potrzeby, przynajmniej raz na miesiąc.

Z uznaniem należy podkreślić powołanie do życia Komitetu doradczego, który, ustalając formę współpracy przemysłu i handlu z władzami wojewódzkiemi, niewątpliwie będzie pomocnym w pracy dla uzdrowienia życia gospodarczego.

Konkurs okien wystawnych.

Poznańska Izba Przemysłowo-Handlowa uchwaliła na ostatn. swojem posiedzeniu zaaranżerowanie również w bieżącym roku konkursu okien wystawnych. Rozpocznie się on **w sobotę, dnia 1 maja a ukończy we wtorek, dnia 4 maja.**

Obniżono jednak znacznie, ze względu na panujący w handlu kryzys, koszty konkursowe — wynoszą one **tylko 25 zł.** od pierwszego okna, przyczem każde dalsze okno, zgłoszone do konkursu opłaca tylko 20 zł. Liczbę premij ustanowiono na 4. Pozatem wyda jury 10 dyplomów pochwalnych.

W porozumieniu z organizacjami kupieckiemi postanowiono odrzucić nalepki oraz chorągiewki trójkątne jako oznaki, odróżniające okna zgłoszone do konkursu — w zamian orzeczono się za jednolitym co do wielkości i wykonania kartonem z odpowiednim napisem.

Izba Przemysłowo-Handlowa podkreśla, że konkurs w roku bieżącym ma uwydatniać nie tyle cechy artystyczno-estetyczne wystaw, lecz raczej służyć momentom czysto praktycznym czyli reklamowym.

L. G.

Wiadomości z branży

W sprawie ceł wywozowych.

Na podstawie rozporządzenia z dn. 24 lutego rb. cła wywozowe nie mają zastosowania do tych ilości towarów wywożonych za granicę, które przed wejściem w życie odnośnych rozporządzeń, wprowadzających cła wywozowe, zostały zakontraktowane na podstawie umów z zagranicznymi odbiorcami, opartych na gwarancjach rządowych.

Zmiana cen blachy.

W dniu 21 bm. odbyło się zebranie przedstawicieli Warszawskiej Cynkowni oraz hut górnośląskich, na którem ustalono, że cena blachy żelaznej ocynkowanej wynosi 1,05 zł. za kg., przyczem cena ta ma obowiązywać od poniedziałku wszystkie przedsiębiorstwa, produkujące tę blachę, a przedewszystkiem hutę żelaza „Silesia" w Paruszowcu (G. Śląsk), Pierwszą Górnośląską Cynkownię w Królewskiej Hucie i Cynkownię Warszawską. Wobec ujednostajnienia cen sprzedaży mamy właściwie do czynienia z nowym syndykatem, mimo, iż zebranie to nie miało charakteru oficjalnego. Zaznaczyć należy, że przy zamówieniach, poczynionych poprzednio, obowiązuje nadal aż do wykonania cena dawniejsza, zaś przy zamówieniach od poniedziałku obowiązuje cena obecna. Podwyższenie cen blachy wpływa niekorzystnie na rozwój ruchu budowlanego.

Kapitały holenderskie w „Parowozach".

Jak nas informują, Warszawska Fabryka Budowy Parowozów, otrzymała od grupy kapitalistów holenderskich około 500 000 dolarów. Jednocześnie dowiadujemy się, iż wymieniona fabryka uzyskała znaczny kredyt w Banku Polskim.

Fabryka M. Wolski i Spółka w Lublinie.

Według doniesień Ajencji Wschodniej, fabryka M. Wolski i Spółka w Lublinie ma być uruchomiona całkowicie za kilka tygodni, zatrudniając 500 robotników. Zależy to jednak od powiększenia kredytów. Fabryka posiada dostateczną ilość zamówień i zatrudnia obecnie 200 ludzi przez cały tydzień. Jednocześnie fabryka M. Wolski, produkująca sieczkarnie, młocarnie, walce pierścieniowe, ugniatacze Campbell'a, wialnie i t. p., otrzymała propozycję przystąpienia do Zjednoczenia Fabryk maszyn i narzędzi rolniczych w Warszawie.

Zjazd przedstawicieli hut polskich.

Onegdaj odbyło się w Warszawie zebranie członków Rady Syndykatu Żelaznego ogólno-polskiego, na którem reprezentowani byli przedstawiciele wszystkich hut, należących do syndykatu. Zasadniczym celem zebrania było załatwienie wszystkich spraw bieżących oraz zastanawiano się nad rewizją kontyngentów dla poszczególnych hut i nad wzmożeniem eksportu oraz szukaniem nowych dróg.

Amerykańska pożyczka dla Huty Pokoju.

Prasa niemiecka donosi, że Huta Pokoju w Nowym Bytomiu ma uzyskać pożyczkę w wysokości 1 000 000 dolarów na rozbudowę względnie na naprawę urzadzeń technicznych huty. Dla wspomnianej pożyczki okazują żywe zainteresowanie banki amerykańskie.

Konwencja węglowa.

Ze sfer miarodajnych informują nas, że w najbliższych dniach dojdzie do skutku konwencja węglowa, zawarta na dłuższy okres czasu, prawdopodobnie na lat 5.

W dniu 17-go marca 1926 r. zgasł

śp. Władysław Kisiel-Kiślański

inżynier, przemysłowiec, tajny szambelan Jego Świątobliwości Piusa XI., prezes Centralnego Związku Polskiego Przemysłu, Górnictwa, Handlu i Finansów, prezes zarządu Tow. Przemysłowego Zakładów Mechanicznych „Lilpop, Rau i Loewensztajn", wiceprezes Rady Banku Dyskontowego Warszawskiego i wielu innych.

Ze ś. p. Władysławem schodzi z tego świata bodaj że najzasłużeńszy pionier wielkiego przemysłu naszego

W najbliższym numerze poświęcimy Zmarłemu dłuższe wspomnienie pośmiertne.

REDAKCJA.

Międzynarodowy kartel metalurgiczny a Polska.

Jak się okazuje, zainteresowanie znanego koncernu amerykańskiego Harrimana polskim przemysłem metalurgicznym, nie było bez celu głębszego. Oto bowiem koncern Rotszylda prowadzi już również pertraktacje z hutami Laury i Królewska. Chodzi tu w dalszym ciągu o wciągnięcie Polski do tworzącego się międzynarodowego kartelu metalurgicznego, w którego tworzeniu zainteresowane są wymienione wyżej koncerny.

Zwyżka polskich akcyj węglowych w Paryżu.

Na giełdzie paryskiej wybitnie zwyżkowały akcje węglowe polskie, dopuszczone do obrotów na tejże giełdzie a w pierwszym rzędzie akcje „Sosnowieckie", które poprawiły swój kurs z 995 fr. na 1150 fr. Pisma paryskie wyrażają zapatrywanie, iż w niedługim czasie, gdy warunki gospodarcze ustabilizują się przynajmniej względnie, wszystkie wartościowe akcje tej grupy osiągną kursy znacznie wyższe niż obecne.

Ze Śląska niemieckiego.

Trust górnośląski projektuje w przyszłości najbliższej wzniesienie walcowni szyn kolejowych oraz dźwigarów. Urządzenia tego rodzaju posiadały na Górnym Śląsku tylko huty przyłączone do Polski; Śląsk niemiecki odczuwał przeto ich brak.

Zamówienia rosyjskie dla koncernu Thyssena.

Koncern Thyssena według doniesienia „Kurjera Polskiego" otrzymał na skutek przedstawienia dyrektora technicznego trustu węglowego „Donugol", inż. Rubanowicza, zamówienie na pogłębienie ukraińskich szybów węglowych. Należy zaznaczyć, że oferty angielskie oraz czechosłowackie były bardziej korzystne dla Sowietów, aniżeli niemieckie. Mimo to zamówienie rzeczone dostała firma niemiecka.

Światowy kartel metalurgiczny.

Na światowym rynku metalurgicznym dokonywują się przemiany wielkiej wagi. Dnia 12-go marca rozpoczęły się w Paryżu międzynarodowe rokowania wielkiego przemysłu metalurgicznego, które mają doprowadzić do utworzenia wielkiego światowego kartelu. Chodzi o usunięcie konkurencji między przemysłami różnych państw przez zabezpieczenie rynków wewnętrznych, usunięcie polityki protekcyjnej i t. p. W pertraktacjach udział biorą przedstawiciele Francji, Niemiec, Belgji i Luksemburga. Istnieje przekonanie, że przyłączy się również Anglja i Polska, jak również Stany Zjednoczone, które żądają dla siebie pewnych ulg. Jest obawa, że taki kartel światowy przez złagodzenie konkurencji wewnątrz kraju wpłynie na znaczną zwyżkę cen. O ile dojdzie w Paryżu do porozumienia, zawarta zostanie próbna umowa kartelowa na okres pięcioletni.

Pożar „Huty Szklanej" w Inowrocławiu.

We wtorek ubiegły nawiedził miasto wielki pożar. W pracowni „Huty Szklanej" przy Drodze Kruśliwieckiej, podczas składania wydętego szkła w drewniane skrzynie i przenoszenia skrzyń do pieców, jedna z skrzyń zapaliła się od żaru piecowego, a obsługujący ją człowiek zalał ją wodą, nie troszcząc się więcej o nią. Ponieważ sufit był niezupełnie szczelny, przedostały się prawdopodobnie skry przez szczeliny do magazynu na I piętrze, gdzie złożoną była wełna drzewna, która zapaliła się, powodując wielkich rozmiarów pożar, który trwał od godziny 12 i pół południa do wieczora.

Znowu należy tu podnieść wielce smutny fakt, że z powodu braku hydrantów pomoc mimo energicznej pracy straży pożarnej była bardzo utrudniona. Najwydatniejszą pomoc stanowiły hydranty firmy „Wisła" i trzy parowozy kolejowe, dzięki którym uratowano sąsiedni skład drzewa „Wisły" i loże.

Ofiarą pożaru padło niestety, jedno życie ludzkie. 19-letni robotnik „Huty Szklanej", Stanisław Klapka z ul. Pakoskiej 33, który najwidoczniej pierwszy podążył na ratunek, i zaczadziwszy się, spalił się. Zwłoki jego znaleziono zupełnie zwęglone. — Poza tem spalił się cały magazyn z wielkiemi zapasami oraz połowa pracowni szlifierskiej. — Szkody wynoszą mniejwięcej 250 000.— zł., z tego same zapasy 150.000,— zł.

Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy w Poznaniu

prosi nas o pomieszczenie pisma poniższego:

Celem udzielenia pracy bezrobotnym, którzy już dłuższy czas pozostają bez zajęcia i środków do utrzymania, przypomina się wszystkim przedsiębiorstwom przemysłu, handlu i rolnictwa konieczność zgłaszania wolnych miejsc pracy w Państwowych Urzędach Pośrednictwa Pracy. Urzędy te mogą każdego czasu odpowiednich pracowników fizycznych i umysłowych dostarczyć, tak pod względem fachowym jak i pracowitości. Pracodawcy, którzy uchylają się od powyższego obowiązku, stają się w myśl obowiązujących przepisów ustawowych karygodni..

Kierownik Urzędu:
(podpis nieczytelny).

Tow. Metalurgiczne, Kraków, ul. Długa 3.

Wspomniane wyżej Towarzystwo Metalurgiczne w Krakowie, Ska z ograniczoną odpowiedzialnością, słynie jako jedno z najsolidniejszych tegorodzaju przedsiębiorstw przemysłowych. Wielki obrót — mały zysk, oto dewiza, którą zawsze kierowali się właściciele przedsiębiorstwa. Firma posiada bogato zaopatrzone składy, z których dostarcza wszelkie półfabrykaty z miedzi, mosiądzu i aluminjum, metale surowe i aljaże. Zwracając zarazem uwagę zainteresowanym na anons omawianej firmy w niniejszym numerze „Rynku Metalowego i Maszynowego" zaznaczamy, że towar poszczególny dostarcza się na dogodnych warunkach regulacyjnych przy jak najniższej kalkulacji. Oprócz tego firma zakupuje wszelkiego rodzaju łom oraz odpadki metalowe, popioły i szlamy metalodajne, wszystko po cenach targowych.

NA ZBLIŻAJĄCY SIĘ SEZON
przyjmujemy zamówienia w większych ilościach na
ŁOŻYSKA KULKOWE
różnych typów. W mniejszych ilościach oddajemy ze składu

Skład Fabryczny Łożysk Kulkowych
B. K. F.
W. Gierczyński i S-ka
Poznań, Św. Marcin 13, tel. 1885

2601

Na II-gie Międzynarodowe Targi Poznańskie

wydamy jak corocznie

3 nadzwyczajne i obszerniejsze zeszyty targowe

z których pierwszy wyjdzie przed rozpoczęciem Targów, drugi ukaże się podczas ich trwania a ostatni jako poglądowy na przebieg i wynik tej imprezy wydamy krótko po zamknięciu Targów.

NASZE ZESZYTY TARGOWE drukowane w zwiększonym nakładzie dla propagandy i kolportażu na Targach cieszą się ustaloną najlepszą opinją, zyskując co rok szerokie poparcie sfer gospodarczych.

NASZE ZESZYTY TARGOWE ze względu na rozpowszechnienie pisma w całym kraju w kołach branżowych są jedynym celowym środkiem reklamy dla wytwórców i hurtowników i dlatego każdy z nadarzającej się sposobności korzystnego zareklamowania się winien co rychlej skorzystać.

DO ZESZYTÓW TARGOWYCH przyjmujemy już teraz zlecenia na ogłoszenia, reklamy oraz opisy przedsiębiorstw i wyrobów grupując je według kolejności wpływu, uwzględniając obecnie specjalne życzenia, z których to ważnych przyczyn nie zaleca się zwlekać z przekazaniem zlecenia do ostatniej chwili.

Admin. „Rynku Metalowego i Maszynowego", Poznań, Wielka 10.

Maszyny stolarskie

poziome piły tarczowe i taśmowe

Maszyny do obróbki żelaza:

poziome i pionowe frezarki - wiertarki - strugarki - piły - prasy wrzecionowe i ekcentrowe - maszyny kowalskie i silniki na prąd stały 110 volt od 1—60 PS. 2623

mają po przystępnej cenie do oddania

INDUSTRIE-WERKE A.-G. - GDAŃSK

Tel.: 35, 155 i 7363 Tel.: 35, 155 i 7363

Kompletny — dokładny

„Spis miast, powiatów i gmin Rzeczypospolitej Polskiej"

Cena 6 zł. plus koszty przesyłki poczt.

Wysyła

DOM WYDAWNICZY FR. GŁOWIŃSKI I S-KA

W LUBLINIE, SKRZ. POCZT. 117

Na każde żądanie gratis i franco cennik innych wydawnictw ważnych dla firm handl., przem., banków, samorządów i t. p. 3600

Gwarectwo „Hrabia Renard"

Kopalnie węgla i Zakłady Przemysłowe w Sosnowcu

Oddział: Walcownia rur i żelaza

Rury bez szwu czarne i ocynkowane ze stali Siemens-Martin, wyrabianej przez Tow. Huta Bankowa.

Rury żelazne wyciągane na gorąco i zimno do rozmaitego użytku. Rury z kołnierzami stałemi i ruchomemi na przewody parowe, powietrzne, wodne i gazowe. — Rury gładkie i fasonowe do kotłów, parowozów, traktorów. — Rury Fielda, Rury pompowe zwyczajne i amerykańskie. — Rury wiertnicze — Rury studzienne o grubych ściankach do przewodów hydraulicznych. Rury podsadzkowe.

Rury spawane od (1/8" do 1½")

Rury spawane z mufami, lub kołnierzami nagwintowanemi na przewody gazowe.

Mufy — Gwinty długie — Łuki. Żelazo ciągnione, okrągłe i sześciokątne. Natychmiastowa dostawa rur normalnych wszelkich wymiarów. — Termin dostawy rur specjalnych po porozumieniu. Odlewy żelazne.

Składy w Warszawie: Żelazna 59

Telefon 58-88. Telefon 53-33.

Specjalność: Rury o cienkich ściankach do Cukrowni i aparatów dystylacyjnych. Wężownice wszelkich kształtów i wymiarów.

Przedstawiciele: Inż. A. de Rosset, Warszawa, Foksal 11, lub Wilcza 29a, tel. 272-56
Antoni Bernhard, Poznań, Wielkie Garbary 18, tel. 12-59
Antoni Bernhard, Łódź, Andrzeja 7, tel. 9-01
Juljan Bonk, Lwów, Sapiehy 26, tel. 12-80
Inż. Jerzy Pobóg-Krasnodębski, Katowice, Młyńska 5, tel. 22-03.

2581

Nowe wydawnictwa.

Rocznik Statystyczny Przewozu Towarów; Część VII.

Zapoczątkowane w roku ubiegłym przez Ministerstwo Kolei wydawnictwo rocznika statystycznego przewozu towarów na kolejach polskich, doczekało się, jak dotąd, w znacznej części swej realizacji. Za pierwszemi tomami nastąpiły wnet tomy 4-ty, 5-ty i 6-ty; obecnie zaś stajemy wobec części **siódmej.**

Ta właśnie okoliczność, że raz podjęta inicjatywa na tem polu nie poszła za przykładem tylu innych „papierowych" u nas deklaracyj — warta jest szczególniejszego podkreślenia.

Nie przesądza to jednak faktu, że „Rocznik", ze względu na **sposób ujęcia** a stąd właśnie stosunkowo **niewielką celowość** — powinien się spotkać z odpowiednio surową oceną krytyczną. Szczególnie bowiem zadziwia on nas w zestawieniu ze znaną akcją oszczędnościową w wydatkach państwowego budżetu.

Niewątpliwie wydawnictwo takie było i jest potrzebne. Nie sądzimy również, aby przejściowe nasze trudności budżetowe miały i tutaj usprawiedliwiać odkładanie jego realizacji ad calendas graecas. Jednakże zamiast zgórą **dziesięciotomowego** wydawnictwa, którego 6 tylko[1]) tomów obejmuje już ogółem **2513 stronnic,** samych prawie danych cyfrowych, nota bene o wybitnie detalizującej tendencji — należałoby w jedno a najwyżej 2 - tomowem wydaniu zobrazować li tendencję rozwojową kolejowego naszego ruchu transportowego; przyczem **główniejsze** jeno ośrodki przemysłu naszego, albo jeśli kto woli, najważniejsze artykuły naszego tonnażu kolejowego zasługiwałyby na specjalne omówienie. Tu również trzebaby równolegle, po prostu w interesie zrozumienia samej wymowy odnośnych cyfr, zaznajamiać czytelnika z bardziej charakterystycznemi datami przewozowemi poprzednich okresów. Rocznik bowiem traktuje jedynie o danych za 9-miesięczny okres roku 1924 (marzec-grudzień). Wobec braku w tej dziedzinie drukowanych publikacyj z lat pierwszych Niepodległej Polski byłyby właśnie takie dygresje porównawcze bardzo cenne.

Te i wiele jeszcze innych myśli nasuwa się, gdy myślimy o tem, co powinno zawierać tego rodzaju źródłowe opracowanie, aby 1. odpowiedziało w pełni swemu celowi, przyczyniając się istotnie w stopniu poważnym do wypełnienia istniejącej luki; 2. usprawiedliwiało rzeczywiście tak niewątpliwie znaczny bardzo nakład pracy i kosztów, jaki z funduszów publicznych, w tak nader krytycznej dla budżetowej naszej gospodarki dobie, wydawnictwo takie absorbować musi. — Dodamy jeszcze tylko, że posługiwanie się **metodą graficzną** otwiera szczególnie w takich publikacjach szerokie pole możliwości. Tymczasem redakcja „Rocznika" stosowała ją, jak dotąd w bardzo jeno szczupłym zakresie.

Obecnie zwłaszcza wydają się jej być funkcjonalne wykresy — ale bo też w dotychczas ukazałych się tomach nie widać myśli ani wyraźnej chęci zebrania dat przewozowych jakich kilku głównych artykułów, celem porównawczego zilustrowania ich znaczenia w ogólnym obrocie transportowym naszych kolei państwowych.

Wyrażamy jednak przekonanie, że lukę tą wypełnią dalsze części „Rocznika". Leszek Gustowski.

1) Tyle bowiem tylko mam właśnie przed sobą.

*

Henryk Czeczott — TEORJA PRĄDÓW PRZEKĄTNYCH.

Nakładem krakowskiej Akademji Górniczej ukazała się niedawno w tytule wymieniona praca znanego uczonego, a obecnego profesora górnictwa przy Akad. Górn. w Krakowie.

Pracę tę w zasadniczem jej ujęciu należy uznać za własność autorską prof. H. Czeczotta. Tyczy się ona dziedziny nader podstawowej w kopalnictwie. Aczkolwiek jednak stanowi li tylko naukową ilustrację problemu, lepiej: teorję o wybitnie matematycznym podkładzie — przecież potwierdziło jej wartość niedwuznacznie również i praktyczne jej zastosowanie. Szczególnie na polu zagadnień, związanych z przewietrzaniem kopalni, metody jej i obliczenia przetrwały próbę ogniową praktyki z najlepszym rezultatem.

Dzisiejsza jej forma książkowa jest o tyle cenniejszym dla literatury naszej fachowej nabytkiem, że przedstawia nie pierwotną teorję, ale wzbogaconą i pogłębioną przez zgórą 15-letnią analizę krytyczną: bądź teoretyczną bądź doświadczalną. L. G.

*

D. B. — KONIEC BEZROBOCIA.

Pod takim fascynującym nagłówkiem ukazało się broszurowane wydawnictwo autora bezimiennego.

Nie zawiera ono jednak żadnej głębszej oceny tego powszechnego w gospodarce państw nowoczesnych zjawiska. Owszem Autor jest przekonany o przejściowości tego zjawiska.

Pochłania autora cel **utylitarny** pracy. Stara się więc wskazać liczne a niewyzyskane u nas dotąd możliwości zarobkowania. I trzeba zauważyć, że miejscami podaje wskazówki dość aktualne. L.

*

USTAWA O WYKONANIU REFORMY ROLNEJ.

Debaty nad ustawą o wykonaniu reformy rolnej zostały jak wiadomo, pod koniec grudnia roku ubiegłego sfinalizowane. Temsamem zadecydowano już na czas długi o treści, kierunku i granicach tej ustawy, która od samego zarania naszej państwowości najszerszą skupiala na sobie uwagę.

Interesowała ona szczególnie tę część świata handlowego i przemysłowego, który najżywsze utrzymuje z rolnictwem stosunki. Zatem przedewszystkiem przemysł i handel maszyn i narzędzi rolniczych.

Otóż druk autentycznej treści „Ustawy o wykonaniu reformy rolnej" z dnia 28 grudnia 1925 r., ukazał się w oddzielnej odbitce „Włościanina" (Poznań - Piekary 20/21). A.

Zapytania nadeszłe do działu informacyjnego Tow. Wydawniczego „KUPIEC" w Poznaniu

Do każdego zapytania prosimy dołączyć 50 gr. Wszystkim interesentom odpowiadamy listownie często po kilka razy.

Nr. 1142. Która fabryka wyrabia pręty, laski i materjał na parasole, oraz laski spacerowe.

Nr. 1146. Która fabryka wyrabia druciane zmywalki do mycia naczyń kuchennych.

Nr. 1153. Która huta wyrabia balony szklane i flaszki restauracyjne.

Nr. 1156. Która firma zagraniczna mogłaby dostarczyć gumy surowej do wulkanizacji opon i kiszek samochodowych.

Nr. 1165. Która firma może dostarczyć pocynkowane śruby maszynowe z nakrętkami sześciokątnemi, o wymiarach 6×15 mm., 8×25 mm., 9×30 mm. i 13×45 mm. oraz pocynkowane nakrętki do metali z łebkiem półokrągłym na śrubokręt o wymiarach 8×15 mm i 6×15 mm.

Nr. 1169. Gdzie można nabyć ekstraktion do odtłuszczania.

Nr. 1170. Prosimy o podanie adresów wielkopolskich fabryk beczek drewnianych (nie zakładów bednarskich) dla ciał sypkich.

Nr. 1171. Która fabryka lub firma sprzedaje zamki zwykłe wpuszczane do mebli.

Nr. 1181. Kto może dostarczyć w większych ilościach (do 20 tonn) opiłek żelaznych i stalowych do 6 mm. średnicy.

CHŁODNIE I WYRÓB SZTUCZNEGO LODU

dla rzeźni, fabryk konserw, handli dziczą i drobiem, hoteli, zakładów gastronomicznych szpitali i klinik, sanatorjów, pensjonatów, browarów i piwiarni
dla: cukierni, mleczarni, składów produktów wiejskich, fabryk margaryny;
dla: fabryk chemicznych, farbiarni, fabryk sztucznego jedwabiu, fabryk kleju i żelatyny, fabryk klisz fotograficznych, olejarni etc.

Silniki spalinowe

oszczędne 1½, 2, 3, 4 i 5 konne i większe

Maszyny do fabrykacji:

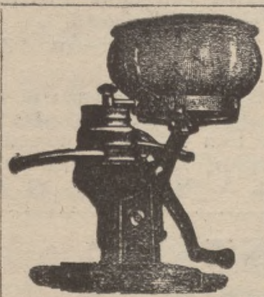
kabli i lin drucianych; drutu i gwoździ; lin konopnych; do ciągnienia rur; do fabrykacji kapeluszy

Młoty pneumatyczne. Nożyce do blachy. Sztance. Obrabiarki do drzewa i metali. Maszyny pomocnicze. Piekarnie mechan.

dostarcza najkorzystniej:

FRACNISZEK OŻAROWSKI
WARSZAWA
Chmielna 43, parter wprost bramy
Adres dla listów: skrytka poczt. 624 Telefon 158-68

UNION

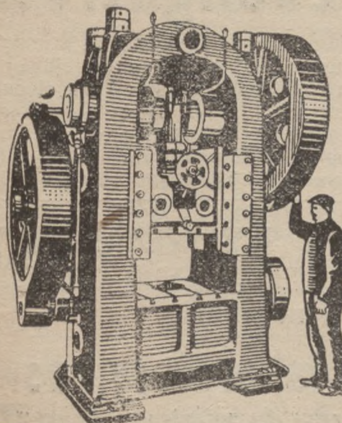

35—750 litrowe nowoczesnej konstrukcji talerzowej, z pionowym wolnym biegiem kulkowym, eleganckiej budowy, emaljowane, ciemnoczarnej barwy

Wirówki do mleka

dostarcza wprost z kraj. składnic wysyłkowych
Erwin Uthke
Gdańsk
Boettchergasse 23-27 Tel. 7788.

2544

Najprzedniejsze
MASZYNY APARATY
do obróbki metalu, blachy i drzewa, każdej konstrukcji, do największych wymiarów dostarczam po najniższ. cenach
WACŁAW ZAKULSKI
Magdeburg - N.
Heinrichstrasse 24 (Niemcy).

POLECAM:
2500 słupów telegraficznych
2000 m. olchowego drzewa opałowego
800 m. paplerówkl 2622
2000 m. dębiny tartej
70 hektarów lasu, w tem 20% sosnowy i 80% dębowy drzewostan średniej grubości
Antoni Sobek, Chełm Lubelski.

Drabiny domowe
(System Herkulesa)
Solidne wykonanie! Mocno stojące!
C. Koffer, Poznań
ul. Wenecjańska 7.
Telef. 3989. 2282

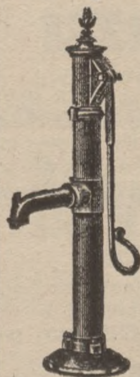
ZAWIASY TAŚMOWE
do mebli i fortepianów wyrabia 2572
Mechaniczna Fabryka Wyrobów Metalowych
A. Suwalski, Poznań, Niegolewskich 6.

Resory do powozów
w wszelkich rozmiarach lub podług nadesłanych wzorów poleca 2353

Wytwórnia resorów P. MARCINIAK, Starkowo p. Błotnica (Pozn.)

Fabryka pomp i budowa studzien
Henryk Lund

Bydgoszcz, ul. Sobieskiego 6. Tel. 249
1272) Rok założ. 1882.
Studnie wiercone do każdej głębokości. Wielki skład **części zapasowych, rur** oraz **pomp** wszelkiego rodzaju.
Reparacja szybka; monterzy stale do dyspozycji.

Prosimy zawsze powoływać się na „RYNEK METALOWY I MASZYNOWY"

Nr. 1185. Która fabryka krajowa sprzedaje latarnie powozowe.

Nr. 1187. Która fabryka krajowa sprzedaje kagańce druciane dla psów.

Nr. 1195. Która krajowa firma lub fabryka sprzedaje korki z maszynkami (Spritzkorken) i kapsułki do tego.

Nr. 1201. Prosimy o wskazanie źródła zakupu (fabryki) „dybli ze śrubkami" do instalacyj elektrycznych w kraju lub w Gdańsku.

Nr. 1202. Która fabryka wyrabia szarniery do siedzeń klozetowych.

Nr. 1203. Która fabryka wzgl. firma sprzedaje parasole ogrodowe.

Nr. 1208. Prosimy o wskazanie dogodnego źródła zakupu podkówek do butów wojskowych na dalszą sprzedaż.

Nr. 1210. Która firma wyrabia okucia budowlane.

Nr. 1215. Prosimy o podanie adresów fabryk lokomotyw francuskich, angielskich, amerykańskich, austrjackich, węgierskich i innych, oraz adresów francuskiego, angielskiego i amerykańskiego ministerjum kolei żelaznych, celem oddania wynalazku nowego sygnału dla lokomotyw.

Nr. 1217. Która firma w Polsce wyrabia centymetry lniane, gatunek prima.

Nr. 1218. Która firma w Polsce wyrabia forpas do dziurek, zwany także gimpą lub prętem czyli sznurek obciągany jedwabiem.

Nr. 1221. Które firmy dostarczają kurki drewniane do piwa.

Nr. 1224. Która firma sprzedaje w większej ilości sprzączki i kółka dla rymarzy w paczkach oznaczonych literami W. S.

Nr. 1225. Kto dostarczy w większej ilości szarniery, antaby i szyldy mosiężne do mebli.

Nr. 1226. Która fabryka wyrabia okładnie pługowe (Schaare und Streichbretter für Pflüge).

Nr. 1227. Która firma dostarcza zamki do drzwi, baskwile czarno lakierowane, klamki i oliwy.

Nr. 1228. Która fabryka wyrabia klatki druciane dla ptaków.

Nr. 1234. Która fabryka lub hurtownia może dostarczyć t. zw. nalepki (Abziehbilder) na meble kuchenne.

Nr. 1236. Prosimy o podanie kilku firm, które wyrabiają gumki do szkieł do konserw.

Nr. 1237. Prosimy o wskazanie adresów fabryk, wyrabiających karnisze mosiężne oraz mosiężne drążki do okien.

Nr. 1239. Która fabryka w kraju wyrabia sygnatury z blachy.

Nr. 1241. Prosimy o podanie polskiej fabryki podkowców (hufnali) oraz fabryki imadeł, wiertarek (Bormaszyny) i miechów dla kuźni.

Nr. 1244. Która firma wyrabia wszelkiego rodzaju azbesty.

Nr. 1245. Kto wyrabia skówki do trzonków pilnikowych z blachy żelaznej, blankowej, tłoczone, przeciągane.

Dzierżawy, zastępstwa, personał, sprzedaże itd.

Motor Diesla

firmy Kapla z kompresorem, o sile 25—30 koni. Motor gaz-ssany, firmy Chrystoph Niesky, 25 koni. Motor ropowy firmy Klimax, 30 koni, sprzedaje **WOLF FISZER, ŁÓDŹ, ul. Zakątna nr. 13.** 919

Lokomotywki

nieużywane typu D., 60 HP. — 4/4 sprzegn., na tor 600 mm., kompl. ze składu w Katowicach sprzedaje **Krain i Fesser, Katowice, ul Kochanowskiego 4.** 926

Do wody sodowej

maszyna używana, w jak najlepszym stanie jest na sprzedaż w fabryce **„Zdrój", Lwów, ul. Na Błonie 12.** 927

Zamierzamy sprzedać nasz

zbiornik gazu

o pojemności 50 000 m³, wybudowany w roku 1916/18.

Średnica zbiornika wynosi 39,5 m, wysokość 48,0 m. Waga około 450 tonn. Większa część blach o rozmiarach 4,0×0,8 m jest w zupełnie dobrym stanie. Kupujący musi sam zbiornik rozebrać i usunąć. Zainteresowanych prosimy o nadesłanie pisemnych zgłoszeń do **Dyrekcji Gazowni Miejskiej w Poznaniu.** 938

PRASA CEGLARSKA

dwuwalcowa, średnica cylindra 350 mm, wydajność na godzinę ca 1300 do 1600 sztuk, jest po gruntownym remoncie zaraz do sprzedania. **J. Witt, cegielnia parowa, Glinica, pow. Lubliniec.** 928

1 GATER

650 mm, **1 wollafarka** poczwórna wraz z prasą i **1 lokomobila** na 20 KM. z powodu zwinięcia tartaku do natychmiastowej sprzedaży. Zgłoszenia pod adresem: **Bernard Landau, Jeleśnia.** 921

Prawie nowa **kuchnia gazowa**

syst. „Askania" o 3 płomieniach, nadająca się szczególniej dla restauracji lub podobnego przedsiębiorstwa jest nader tanio do sprzedania. Łaskawe zapytania kierować należy do **Oddz. Zakupów Dyrekcji Kopalń ks. Pszczyńskiego w Katowicach, ul Powstańców 46** 939

Natychmiast do dostarczenia **20 wózków wywrotowych**, szer. toru 550 mm. - pojemn. 1 m³ **40 wózków kopalnianych,** szerokość toru 485 mm, pojemn. 0,93 m³, **50 wózków kopalnianych,** szer. toru 600 mm, pojemn. 0,71 m³ **H. Kötz Nast**, T. A. **Mikołów - G. Śl.** 937

Maszynę 933

trzywalcówkę do czekolady, farb, innych celów sprzedam tanio. **Warszawa. Marszałkowska 15-A.** Pracownia cukiernicza.

Tartak trzechgatrowy

do sprzedania, Nakło nad Notecią, koło Bydgoszczy, w doskonałym stanie murowany, parowy, kilometr od stacji kolejowej, nad samą Notecią. Naładunek na berlinki bezpośrednio z placu tartacznego. Komunikacja wodna z Niemcami, Gdańskim Kresami. Dwa gatry pionowe, trzeci poziomy dla dykt. Stolarnia, murowany dom, biuro, stajnia, ogród. Bliższe informacje: (931) **Zakopane, Sienkiewicza 3. Henryk Klejnowski.**

Do sprzedania **całkowite urządzenie fabryki czekolady i tabletek farmaceutycznych,** maszyny zagraniczne oraz motor angielski Crossley 8—10 HP. **Warszawa. Marszałkowska 48 m. 39.** 935

Przyrządy laboratoryjne:

termostat, suszarka, sterylizator do sprzedania. **Warszawa, Marszałkowska 38 m 24.** 934

ELEKTROMONTER I SZOFER

poszukuje posady w elektrowni miejskiej lub w większym majątku, również do obsługi traktorów. Zgłoszenia pod adres: **R. Wiśniewski, Toruń, Nadleśnictwo Bielany** 763

Objekt fabryczny 768

4300 sążni² z budynkami, gatrem 800 m/m, maszynami i Lokomobilą Lanza 60-70-85 HP. 12 Akm z przegrzewaczem, kondensacją, sterowaniem — wentylowem, całość tuż przy rampie kolejowej w śródmieściu w Dziedzicach do sprzedania. Wiadomość: udzieli **W. Schindler, Kraków, ul. Powiśle 5**

UWAGA!

Z powodu likwidacji firmy korzystnie natychmiast do sprzedania:

kompletne urządzenie dla fabrykacji towarów cementowych

jak: dachówki, gąsiory, posadzki, słupy, schody, oraz rur betonowych od 10 do 100 cm. średn. Informacje udziela: ARCHITEKT WEINZETTEL w BIAŁEJ obok BIELSKA. 920

Sprzedaż pługa etc.

Dobra Strzelce, w powiecie Kutnowskim, z powodu częściowej likwidacji posiadają na sprzedaż: Komplet pługa parowego — 2 lokomobile Ventzkiego Nr. Nr. 169 i 170 o 14 atm., powierzchni ogrzew. 18.70 m², 1 pług 6-cio skibowy, 2 kultywatory, 1 wał pierścieniowy oraz wagon 4-kołowy. Częściowe urządzenie mleczarni parowej. Wszelkich informacyj w sprawie nabycia powyższych produktów oraz inwentarzy żywych i martwych udziela Dział Agrarny Państwowego Banku Rolnego, w Warszawie, ul. Traugutta 11. Adres pocztowy Dóbr Strzelce: KUTNO, DOBRA STRZELCE, ADMINISTRATOR TADEUSZ ZALESKI. Adres kolejowy: stacja Strzelce. 917

MOTOR

benzynowy, 10 konny, marki Wolfa-Langa, do sprzedania. **Folwark Winna Góra, Przemyśl.** 929

PRZEGRZEWACZ

do maszyn parowych

(Oekonomiser) 2.5 m. długi, 1,25 m. wysoki, 0.55 m. szer. korzystnie na sprzedaż

Landw. Grosshandelgesellschaft m. b. H., Brodnica (Pomorze). 932

Maszynę

do wygniatania ciasta, dwa kotły systemu Werner i Pfleiderer, sprzedam. **Król. Huta, Stawowa 12.** 922

Maszyny piekarskie i masarskie

dostarcza szybko **Hugo Paland, Ska z ogr. por., Biała** obok Bielska 923

Kompletną centralę elektryczną

z akumulatorami ma do sprzedania **Apteka w Gorlicach** Cena 300 dol Wiadomości na miejscu. 925

Używana lecz dobrze utrzymana

cylindrowa maszyna drukarska

(Sigel) tanio do sprzedania. **R. F. Frank T. z o. p., Rawicz Wlkp., Rynek.** 924

Motor benzolowy

12/14 K. M. stojący o 2 kołach zamachowych i pasowem z 3 łożyskami sprzedam za gotówkę lub zamienię na ropowy 30 K. M. Powyższy motor oglądać można w ruchu. Oferty do Administracii „Rynku Metalowego i Maszynowego“ pod nr. 2617.

Niwelator „Zeissa“ prawie nowy **sprzedam**

940 **Warszawa, Żórawia 23—9;** między 2—3.

Heblarka do drzewa nowa 600 m/m szerokości, na kulkowych łożyskach z wachliwą linijką, jest do sprzedania za 800 złotych. Wiadomość: **Łódź, Przejazd Nr. 16, L. Radwański.** 942

Kasę **kontrolującą „National“** okazyjnie sprzedam. Warszawa, Nowowiejska, 2 Cukiernia. 914

Motor benzynowy

6-cio konny w bardzo dobrym stanie zaraz do sprzedania. Do dnia 15 kwietnia b. r. oglądać go można w ruchu. Wiadomość **Drukarnia „Secesja“ w Bochni** 958

Maszyny blacharskie

(Kircheisowskie) 1) **Abkantmaszyna** z wszystkiemi przyrządami do zaginania i zaokrąglania (Universal); 2). **Sztanca** do dziurawienia i rznięcia 7/8 mm. żelaza; 3) **Zygmaszyna** z kółkami w dobrym stanie okazyjnie do sprzedania. Wiadomość: **Kurz, Kraków, Kościuszki 17.** 958

LOKOMOBILA

25 K. M. 6 Atm., 14.93 pow. ogrzewalnej, palenisko schodkowe i węglowe, w bardzo dobrym stanie, pompa ssąco-tłocząca, rezerwoar wodny, bardzo tanio na sprzedaż. 914

Maciej Skupiński, Maków, Małopolska.

MOTOR

na stały prąd, fabrykacji „Sachsenwerk“, Volt 20-85 — 160 Amp., 130 130-65, obrotów 1260 i 40 beczek do oleju sprzedaje (915)

Elektrownia Miejska w Żorach.

Młyn motorowy

o 2-ch parach walcy Ganza, 2 kamienie, 1 perlak do kaszy, 4 ancugi, 3 cylindry, motor ropny o sile 25 koni, 3 lata w ruchu, w dobrym stanie do sprzedania. 916

Nogawczyna, ostp. Dębica.

Samochód „Ford“ (dorożka) mało używany, za cenę przystępną sprzedam. (917)

Zgłoszenia: Bartkowiak, Poznań, Wrocławska 9. III.

KUPNA

Poszukujemy

do natychmiastowej dostawy następujące maszyny:

1 motor ropny Diesel nowy lub używany, będący w kraju, 250 H. P., 1 motor elektryczny na prąd zmienny 3 fazowy 220/380 Volt 40/50 H. P., 1 lokomobila par. z kondenz. 100/120 H. P., 1 Sandstrahlgebläse, 1 motor ropny 15/18 H. P., 1 lokomobila 20/25 H. P., 1 motor ssąco-gazowy z generatorami na drzewo 50/60 H. P., 1 parowy garnitur młocarniany z lokomobilą na 10 H. P., 1 kompletny tartak 1 gatrowy, 1 lokomobila 50/60 H. P., 1 gater na 650 mm szerokości ram, 1 gater na 700 mm szerokości ram, 2 gatry na 500 mm szerokości ram, 1 motor ropny 8 H. P., 1 sikawka pożarna 4-ro kołowa na 100 mm średnicy cylindra, 2 kotły parowe wodnorurkowe po 180 m² pow. używane, 1 maszyna parowa stabilna, szybkobieżna 60 H. P., 1 gater horyzontalny 1 000/1 200 mm, 1 agregat benzynowy, sprzężony z dynamomaszyną 3/4 kilowatt przy 110 volt prądu stałego, 2 pary walców młyńskich pojedyńczych Secka lub innej prowenjencji niemieckiej 600/700×250/300 mm, 1 motor ropny 20-konny, 1 kocioł parowy, wodnorurkowy lub płomiennorurkowy na 45/50 mtr. pow. ogrzewania. **POWSZECHNE ZAKŁADY KONSERWACJI MASZYN I URZĄDZEŃ FABRYCZNYCH, LWÓW, pl. Marjacki 7. Tel. 1282.** 910

DYNAMO

używane, małe w dobrym stanie kupię. Oferty z ceną: **Zarząd dóbr Zbydniów** p. w miejscu. 913

CYNK

jak i odpadki cynkowe i aluminiowe kupujemy stale i w każdej ilości za gotówkę dla cynkowni naszej. **A. Zwierzchowski i S-ka, Poznań,** Podgórna 10a 912

2 kotły parowe

systemu Babcock-Wicox o pojemności 180 m² ogrzewania, 10 albo 11 atm. z małemi przegrzewaczami, ruszta schodkowe pod terenem (inne kotły wykluczamy) używane, lecz w stanie dobrym i do użytku zdatnym, poszukiwane. Oferty do **„POLSKA FORESTA“ S. A., LWÓW, ul. Kopernika 21.** 908

2612 **Poszukuję kupna** dobrze utrzymanej

tokarni żelaza

Oferty z podaniem długości i wysokości toku oraz wgłębienia uprasza Paweł Seler, Poznań, ul. Przemysłowa 23.

Zakupimy:

używaną, jednak w dobrym stanie, zdatną do natychmiastowego użycia: **1 maszynę do zwijania blachy,** długość użytkowa 2000 mm. na grubość blachy 4 mm i **1 krawędziarkę** (maszynę do cięcia blachy) długość użytkowa 1000 mm na grubość blachy 4 mm. Oferty z podaniem wagi i marki fabrycznej do **Biura Ogłoszeń „Prasa“ Kraków, Karmelicka 16, pod „W. S. 4341“.** 949

Większą lodownię

kupi **Kantorowicz, Toruń, Szeroka 18. Tel. 5.** 951

Heblarkę

dobrze utrzymaną, kupi **Paul Havemann, szlifiernia szkła, Bydgoszcz, Król. Jadwigi 6a.** 952

Tokarnię

2½—3½ mtr. w dobrym stanie, okazyjnie kupimy. Oferty: **Admin. maj. Ujazd, poczta loco, woj. Łódzkie.** 937

Nie oddawajcie za bezcen starego żelaza

gdyż kupuję i płacę najwyższe ceny
W. Schewiola, Bydgoszcz
Piotra Skargi 11. - Tel. 1758. 2626

Okazyjnie nabędę większą partję szwedzkich lub czeskich

WIRÓWEK

(centryfugi). — Zgłoszenia: **R. Freudenreich, Poznań,** Stary Rynek 42. Telefon 5—44. 901

Kupię natychmiast **MASZYNĘ TRYKOTARSKĄ**
do swetrów nr. 6. 7 lub 8, używaną w dobrym stanie, na chodzie. Zgłosz. pisemne pod adresem **Zakopane „Szopenówka“.**

SIEWNIK

kombinowany — 17 - 20 rzed. na ziarno i nawóz i „Kaspra“ nr. 0 używane lecz w dobrym stanie kupię. Oferty: **Biuro Dubinera, Zbaraż.** 904

Rur żelaznych

używanych do 10 cali poszukuje **Szefner, Łódź,** ulica Kilińskiego nr. 146. 905

Wiertarkę elektryczną

na prąd stały 220 Volt przynajmniej 23 mm. średnicy kupię **Inż. Heincel Poznań,** Grottgera 5. 906

SZLAM

od akumulatorów kupuje w każdej ilości po przystępnych cenach **Ceramika Ludwikowo,** per Mosina (Pozn.) 911

2 heblarki do metali

skok 290 mm. 1000×2000 i 650×1000 — poszukuje się. Oferty: **„Promień“, Łódź,** Piotrkowska 81. sub „Heblarka“. 907

Płyty akumulatorowe i szlam kupuje

Bielawski, 2571 **Poznań, Bukowska 33. Tel. 6418.**

Tokarnię

pociągową do żelaza dobrze utrzymaną, długość toczenia do 3 mtr, kupię natychmiast. Oferty z podaniem rozmiarów uprasza

Aleksander Witkowski, inżynier - Działdowo
Budowa i Remont Maszyn Rolniczych. 2618

LOKOMOBILĘ

kupię 40 P. S. z przedpaleniskiem. Oferty wyczerpujące z podaniem ceny, warunków zapłaty **Wincenty Barciszewski,** młyn parowy i tartak **Kowanówko** p. Oborniki. 903

Samochody

956

małe, lekkie, (najchętniej Wanderer Puppchen hintereinander), lub podobne kupię. **„Ilona“, Ostrów** Wlkp., Kolejowa 23.

1 wagon SUCHYCH DESEK

podłogowych 30 mm. i deski 40 mm. materjał stolarski, kupię. Oferty franko wagon stacja załadow. uprasza **B. KOWALSKI,** budowniczy, **Gdynia.** 957

Nożyce

ręczne stołowe do krajania blachy 1 mm kupi fabryka: **Bydgoszcz, Błonia 8.** 955

Dział budowlany i drzewny

Spółki budowlano-pożyczkowe w Ameryce.

Jedno z ostatnich sprawozdań Konsulatu Generalnego w Chicago informuje o licznych i rozwiniętych w Stanach Zjednoczonych spółkach budowlano-pożyczkowych.

„Building et Loan Association", czyli kooperatywy budowlano-oszczędnościowe, rozwinęły się głównie w Anglji i Stanach Zjednoczonych, umożliwiając w r. 1924 naprz zakup i wybudowanie 400.000 domów dla rodzin, osób, mających stałe choć skromne dochody. Kooperatywy te są zorganizowane w ten sposób, że spłaty zaciągniętych pożyczek dokonywane są w formie drobnych, około 50 centowych ratach tygodniowych w ciągu 6—11 lat.

Z chwilą przyznania pożyczki, zainteresowany nabywa na kredyt udziały kooperatywy na sumę równą zaciągniętej pożyczce. Spłata udziałów tygodniowo ratami stanowi wpłaty oszczędnościowe, przy pomocy tych wpłat można skasować zaciągniętą pożyczkę (gdy suma oszczędności dorówna sumie pożyczki), pozostając nadal udziałowcem i korzystając z dochodów spółdzielni, ma się kredyt równy sumie zaciągniętej pożyczki.

Typy spółek są następujące a) typ prosty, (terminating plan): grupa członków wpłaca przez pewien czas raty. Po osiągnięciu pewnej sumy, kapitał dzieli się pomiędzy członków i spółka przestaje istnieć, b) Typ specjalny (serjal plan): zamiast jednej serji udziałów, jak w typie prostym, wypuszcza się szereg serji w miarę potrzeby: c) Typ stały: członkowstwo każdego udziałowca zaczyna się i kończy niezależnie od innych. Niektóre spółdzielnie przyjmują oprocentowane wkłady. Spółdzielnie typu stałego mają wkłady oszczędnościowe małoletnich. Depozyty dziecięce w jednej z nich w Chicago wyniosły 25.000 dolarów.

Spółdzielnie zrzeszone są stanowe i ogólnopaństwowe organizacje. W 1922 r. założono „The American Savings Building et Loan Institute" dla badań naukowych ruchu spółdzielczego. Spółki polskie rozwijają się pomyślnie.

W r. 1924 było ich w Illinois 111 z kapitałem dolarów 31.161.695.90, w Wisconsin 18 z kapitałem 13.852.612.31 dolarów.

Kryzys na rynku drzewnym.

Wskutek przewlekłej wojny celnej z Niemcami oraz ogólnego kryzysu gospodarczego w kraju — na rynku drzewnym panuje coraz większa stagnacja. Poza ogólnemi trudnościami trudne położenie w branży drzewnej potęguje się coraz bardziej pod wpływem zaniku ruchu budowlanego w kraju. To też przetargi w lasach państwowych cieszą się coraz mniejszą frekwencją. Pożądane jest, aby rząd umożliwił przemysłowi drzewnemu przetrwanie obecnej ciężkiej sytuacji, którą charakteryzują najlepiej następujące cyfry.

W pierwszych dniach b. m. odbyła się licytacja w dyrekcji lasów państwowych w Siedlcach. Wystawiono na sprzedaż 188 jednostek drzewnych. Z tej sumy wskutek braku reflektantów — licytowano tylko 12 jednostek, z czego sprzedano... aż 10. Przytaczamy szereg cen, zanotowanych na wymienionych przetargach.

Nadleśnictwo Mielnickie — drzewo dębowe, użytkowe na pniu, cena wywoławcza 14 zł, sprzedano po 17,80 zł. Nadleśnictwo Kijowieckie dłużyce dębowe rębu 1925 roku i 1926 roku, cena wywoławcza 19,20, sprzedano po 21,15. Nadleśnictwo Chotyłowskie — dłużyce dębowe, cena wywoławcza 24,50, uzyskano 24,60. Nadleśnictwo Knyszyńskie — drzewo użytkowe, świerkowe, cena wywoławcza 15, uzyskano 15,70. Nadleśnictwo Waliły — szczapy opałowe sosnowe — cena wywoławcza 2,45, uzyskano 2,55; szczapy mieszane (sosna, świerk, brzoza, osika) 2,45, uzyskano 2,60; papierówka posuszona 5,70, uzyskano 7,90; papierówka surowa zł 12, uzyskano 1,93 dolara za 1 mp loco las.

Widzimy, w jaki sposób odbija się kryzys panujący w branży drzewnej na dochodowości lasów państwowych. A teraz pytanie, czy w tych warunkach można będzie myśleć o uzyskaniu dochodów, preliminowanych z lasów państwowych na rok 1925. Czy budżet Min. Rolnictwa można uważać wobec tego za realny?

Targ drzewny w Poznaniu.

Prace organizacyjne przy urządzaniu Targu Drzewnego, który odbędzie się w czasie od 2 do 9 maja b. r. podczas Międzynarodowego Targu w Poznaniu, idą szybko naprzód. Drogą informacyj prasowych i obszernej korespondencji, popularyzuje M. U. T. P. przedewszystkiem zagranicą charakter, cel i potrzebę Targu Drzewnego. Wydział zagraniczny M. U. T. P. udziela bezpłatnych informacyj we wszelkich sprawach, dotyczących zagranicznego obrotu handlowego. Wynikami dodatniej i owocnej pracy tego Wydziału poza działalnością informacyjną, są: ułatwienia w nawiązywaniu bezpośredniego kontaktu polskich wytwórców z zagranicznemi odbiorcami oraz rozbudzenie zainteresowania kupców cudzoziemskich Międzynarodowym Targiem wogóle, a Targiem Drzewnym w szczególe, co już obecnie przejawia się z otrzymanych z zagranicy licznych zapytań o rodzaj eksponatów. Z korespondencji M. U. T. P. wynika, że zainteresowaniem zagranicy cieszy się dotychczas głównie surowiec drzewny, natomiast mniejszem półsurowiec, jako to: klepki, skrzynie, impregnowane podkłady kolejowe, chemiczne przetwory drzewne i t. p. Celem Targu Drzewnego jest zapobiec temu zapomocą szerokiej propagandy nowych fabrykatów i półfabrykatów drzewnych.

Pomoc rządowa na cele budowlane.

Według danych, zebranych w Ministerstwie Skarbu, kredyty, udzielone przez Rząd na cele budowlane, wynosiły do końca lutego r. b. w cyfrach okrągłych 40 miljonów złotych, wpływy zaś z podatku od lokali mieszkalnych, pobieranych na rzecz funduszu rozbudowy miast, dały do tego czasu 5,9 miljonów złotych. Wpływy te zasilają państwowy fundusz rozbudowy miast, przeznaczony na pokrywanie różnicy pomiedzy procentami, płaconemi przez budującego dom, a rzeczywistym kosztem udzielonego mu kredytu oraz na wyrównanie różnicy między kursem giełdowym, a parytetem listów zastawnych przy konwersji kredytów krótkoterminowych na długoterminowe. Zaznaczyć należy, że na samo ustawowo przewidziane wyrównanie oprocentowania pożyczek budowlanych wydatkowano do końca lutego przeszło 1 miljon złotych, ustawowe zaś dopłaty w razie konwersji krótkoterminowych kredytów budowlanych na kredyt długoterminowy wyniosłyby — przy obecnym stanie kredytów — jednorazowo najmniej 10 miljonów złotych.

Normalizowanie formatu cegły.

W dniu 1 lutego 1926 roku Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu zwróciła się do Ministerstwa Przemysłu i Handlu przeciw uchwaleniu większego formatu cegły od używanego w naszej dzielnicy. W odpowiedzi Polski Komitet Normalizacyjny wyjaśnia, że uchwalenie wymiaru cegły przez Podkomisję Ceramiczną P. K. N. nie przesądza jeszcze ostatecznej normy, jaką Komitet przyjmie i zaleci do użytku powszechnego. Projekt każdej Podkomisji Komitetu jest przedmiotem rozważań na posiedzeniach t. zw. Komisji ogólnej i dopiero po zaakceptowaniu przez nią bywa ogłaszany w organie Komitetu w „Przeglądzie Technicznym" w dziale specjalnym zatytuł. „Wiadomości P. K. N.", przyczem wyznaczany bywa trzymiesięczny okres, w czasie którego sprzeciwy mogą być nadsyłane do biura Komitetu. Wszystkie sprzeciwy są omawiane na specjalnie zwołanych konferencjach, poczem projekt zostaje przedłożony plenarnemu posiedzeniu Komitetu tylko w tym wypadku, jeżeli zgodność opinji sfer zainteresowanych została osiągnięta.

Eksport drzewa przez Gdańsk.

Wywóz drzewa przez port tutejszy ostatnio nieco się ożywił. Szereg firm gdańskich podczas długotrwałego zastoju zlikwidowało się względnie ogłosiło upadłość. Pozostały te, które wybrnęły z trudności gotówkowych. Robią one teraz stosunkowo niezłe obroty. Tendencja eksportowa zwyżkowa. Całkowita stawka przeładunkowa łącznie z podatkiem portowym wynosi za bale i deski sosnowe i jodłowe 10, 15 i 16 sh. za standart, dębina o 15—20 procent drożej.

Doświadczenia z wyborowym cementem.

Kilka słów o produkcji wyborowych cementów podaliśmy w przedostatnim nr. „Rynku Metalowego i Maszynowego". Obecnie, jak donosi czasopismo niemieckie „Der Bauingenieur", czynione są doświadczenia z wyborowym cementem. Wyniki tych doświadczeń dadzą się określić w formie, że w zwykły sposób obliczone belki teowe dają się zdjąć z rusztowań po dwu dniach i mogą wtedy unieść **potrójny ciężar użytkowy.** Ponieważ zazwyczaj nie wyzyskujemy w belkach teowych wytrzymałości betonu, zatem większa wytrzymałość betonu wytworzonego nie przynosi nam po 28 dniach dalszej korzyści. Chcąc ją wyzyskać, trzebaby użyć prętów stalowych o znacznie większej granicy sprężystości. Doświadczenia tego rodzaju są w toku.

Marmury węgierskie.

Przemysł węgierski kamieniołomów i marmurów pragnie eksportować swe produkty do Polski. Marmury węgierskie są ładne i nie ustępują co do wyglądu, włoskim. Nadają się do wykładania ścian, na rzeźby i t. p. szczególniej marmur różowy i żółty. Izba Handlowa Polsko-Węgierska służy zainteresowanym członkom i osobom wszelkiemi szczegółami w tej sprawie.

Chodniki z trocin.

Jak donosi francuskie czasopismo, poświęcone materjałom budowlanym i robotom publicznym, zaczęto w Londynie stosować z powodzeniem płyty do chodników z mieszaniny cementu i trocin drzewnych, nasyconych dla utrwalenia roztworem mineralnym. Chodniki z tych płyt są bardzo trwałe, — chodzi się po nich ciszej niż po płytach betonowych lub kamiennych, a przytem nie rozgrzewają się tak latem, ani nie oziębiają zimą jak płyty z innych materjałów.

Z rynku drzewa

Bydgoszcz, 22. 3. (A. W.). Cedula Urzędowa Giełdy Drzewnej w Bydgoszczy z dnia 18 marca. Ceny w zł. za 1 m.^{3}, w nawiasach ceny kupna. Dłużyce sosn. I kl. czubku od 25 m. wzwyż dł. od 14 m., przec. 18 m, przec. grubość 45 cm. 47 zł. franco st. załad. na szlaku Inowrocław/Poznań; dłużyce sosn. dł. od 7—19 m, dł. przec. od 13—14 m, średn. w czubie od 20 — 40 cm. 52 zł. franco woda Gdańsk lub granica pol.-niemiecka; odziomkowe kloce deb. stolarskie, miękkie, jasne, dł. od 3 m. wzwyż, średn. od 3 cm. wzwyż, przec. 42—43 cm. 80 zł. franco st. okolica Hrubieszów; deski brzozowe, zupełn. suche, cięcia 1923/24, odziomkowe, gr. 50, 65, 78 mm, dług. od 3 m. wzwyż, przec. dług. 4.50 m. szer. przec. 18/20 65 zł. franco st. okolica Rudniki nad Sanem; Deski i bale bukowe różnych grubości, I kl. tarte z kloców odziomkowych, od 30 — 70 cm. 65 zł. franco wagon parytet Przemyśl; deski jesionowe, suche, grub. 21, 28, 78 mm, dł. 3 — 8 m, przec. ca 5.30 247 zł. franco wagon parytet Przemyśl; deski jesionowe, suche, grub. 21, 28, 78 mm, dł. 3 — 8 m, przec. ca 5.30 247 zł. zł. franco st. Stentsch łącz. z cłem niem; bale angielskie świerkowe i jodłowe, wedł. zwycz. gdańskich (362.25 zł. za std.) franco wag. Gdańsk; bale angielskie, jak wyżej sosnowe (351 zł. za std.) dto, — te same IV kl. (273 zł. za std.) dto; sleepry 50/30/20 (11.60 zł.) dto; kloce brzozowe, odziomk. średn. w cieńszym końcu 25 cm, zdrowy towar (24 zł.) franco wag. st. okolica Chełm. W poszukiwaniu: Papierówka świerkowa świeżego cięcia. Słupy sosn. białe okoronowane, dokładnie wedł. listy kupującego. Sprychy dębowe, 2" × 3" × dł. 20" — 24", bezwzględnie suche. Skrzynkowe deski świerkowe i jodłowe 12, 15, 22, 32 m. dł. od 1.50 m. — 5. Dłużyce świerkowe, w czubie 20 cm. wzwyż, dł. od 3 m. wzwyż.

Kraków, 22. 3. (A. W.). Na rynku drzewnym panuje tendencja spokojna. Bardziej ożywione transakcje eksportowe robi się z Czechosłowacją. Sprzedawano partję desek i bali olszowych, grubości 13—100 mm, dług. 3—6 metrów, prima po 190 szyl. austr. za 1 m^3 franco wagon Wiedeń.

Przetargi i licytacje

— **Przetarg na dostawę złączek szynowych.** Ministerstwo Kolei ogłasza przetarg na dostawę około 3000 tonn złączek szynowych, mianowicie ukrętów, baków i śrub. — Dostawa ma być uskuteczniona na podstawie warunków technicznych odnośnego b. zaboru, w obrębie którego znajduje się dana wytwórnia. — Ceny jednostkowe należy podawać stale bez uzależnienia ich od jakichkolwiek bądź czynników loco wagon stacja załadowcza. Oferty należycie ostemplowane w zapieczętowanych kopertach z napisem: „Oferta na dostawę złączek szynowych", winny być nadsyłane do kancelarji Departamentu V Ministerstwa Kolei (Warszawa, Nowy Świat 14), w terminie do **dnia 28 marca 1926 r. włącznie.** Do oferty należy dołączyć pokwitowanie na wadjum złożone w kasie jednej z Dyrekcji k[illegible]wych wysokość wadjum stanowić winno nie mniej 3 proc. wartości oferowanej dostawy. Ministerstwo zastrzega sobie prawo wydania tylko części wymienionego wyżej zamówienia, względnie podziału tegoż pomiędzy kilku reflektantów, jak również ewentualnie unieważnienia przetargu.

— **Submisja na drzewo budulcowe.** W państwowem nadleśnictwie Włoszakowice, poczta w miejscu, powiat Leszno (Wielkopolska), odbędzie się w dniu **26 marca 1926** r. o godz 10,30 rano submisja na 4000 m^3 **drewna budulcowego sosnowego i dębowego oraz kloców brzozowych.** Szczegółowe ogłoszenie mieści się w „Rynku Drzewnym" w nr. 22 z dnia 16 marca 1926.

ZAMKI I OKUCIA

BUDOWLANE I MEBLOWE

wykonuje

TORUŃSKA FABRYKA ZAMKÓW J. Breda

TORUŃ, UL. KOSZAROWA 11-13. TELEFON 1441

Adres telegraficzny: „BRODABIURO" 42

5362

Kogo interesują towary niemieckie?

niechaj czyta właściwe w swym zakresie niemieckie czasopismo eksportowe

„Der Export-Grossist" Pössneck (Niemcy).

Tam znajdzie każdy najkorzystniejsze źródło zakupu i dostawy towarów wszelkiego rodzaju i gatunku. Prosimy zażądać bezpłatnej przesyłki numerów na okaz!

2570

„Wadowicki Przemysł Druciany"

S-ka z ogr. odp. w Wadowicach 2555

Fabryka założona przez JÓZEFA GORECKIEGO z dawnej fabryki Krakowskiej wykonuje:

Druty kolczaste i gładkie surowe ocynkowane i galwanizowane.— Gwoździe budowlane i papowe. — Siatki do ogrodzeń.— Siatkowe skrzynie dla regulacji rzek, wkłady materacowe do łóżek i t. p.

Centralne Biuro WADOWICE (Małopolska)

Reprezentant na Wielkopolskę: Inż. Józef Gawlas, Poznań 3 Rudnicze

FABRYKA MASZYN
A. HORSTMANN-STAROGARD
(POMORZE)

SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ PORĘKĄ

Telefon nr. 34 Adres telegr.: Horstmann, Starogard

Zakłady mechaniczne - Odlewnia żelaza i metalu - Fabryka specjalna kotłów i dla urządzeń kompletnych gorzelń - Maszyny i narzędzia rolnicze - Spawialnia elektryczna i autogeniczna

Rok założenia 1820

2567

„Der Eisenhändler"

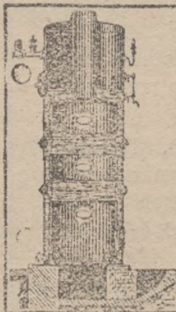
Otto Hoffmanna Wydawnictwo w Bunzlau na Śląsku.

Znane najlepsze i ulubione pismo fachowe dla branży żelaza, towarów żelaznych, narzędzi, sprzętów domowych i kuchennych oraz handlu maszyn itp. Najlepszy informator źródeł zakupu i organ ogłoszeniowy dla wymienionych branż.

Wychodzi od 30-tu lat i dwa razy w tygodniu.

Abonować można z przesyłką włącznie za 13.50 zł. kwartalnie w admin. „Rynku Metal. i Masz." w Poznaniu, Wielka 10. Telef. 2277.

Kalendarze „Eisenhändler" jeszcze na składzie, 1 egz. kosztuje 9,— mkn (płatne w złotych polskich po kursie dnia) i koszta poleconej przesyłki.

H. KOETZ NAST.

TOW. AKC.

FABRYKA KOTŁÓW PAROWYCH

BUDOWA MASZYN I ODLEWNIA ŻELAZA

MIKOŁÓW, GÓRN. SLĄSK.

URZĄDZENIA DLA BROWARÓW I GORZELNI.

OKOŁO 500 PRACOWNIKÓW

I-a WĘGIEL GÓRNOŚLĄSKI

koks i brykiety oraz wapno

do nawozu dostarcza hurtownie po najniższych cenach 2553

Biuro Handlowe W. Fr. Święty, Mysłowice.

!!Blacha miedziana!!

Koniecpolska Walcownia Miedzi w Koniecpolu

Stacja Drogi Żelaznej Częstochowa-Kielce 2555

produkuje **blachę miedzianą** dowolnych wymiarów i grubości, **dna okrągłe i pręty miedziane. Nabywa starą miedź.**

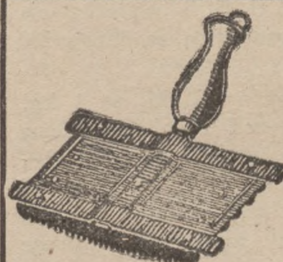
FEMA T.A.

WIELKOPOLSKA FABRYKA WYROBÓW METALOWYCH

BYDGOSZCZ, ulica Dr. Emila Warmińskiego 6. Telefon nr. 821

SPECJALNOŚĆ: **ZAMKI DO MEBLI.**

309

FABRYKA WYROBÓW ŻELAZNYCH 2552

SULKIEWICZ I ROBAKOWSKI, Bydgoszcz

dostarcza korzystnie i odwrotnie umywalnie żelazne lakierowane, postumenty umywalkowe, łóżka wyściełane, zgrzebła wszystkich gatunków, szufelki do węgli, druty do koszy, łapki koszykowe i sprężynowe na myszy i szczury, haki do łóżek, skoble i haki kute, kółka i drążki do rolosów, miary bławatnicze wzorcowane itd.

Cennik na żądanie!

— **Sprzedaż zbiorników.** W Monitorze Polskim nr. 56, z dnia 10 bm. ogłasza Dyrekcja K. P. we Lwowie, przetarg na sprzedaż starych zbiorników na ropę częściowo zniszczonych, a to: jeden o pojemności 1000 m^3 w stacji Stryj i cztery o pojemności 250 m_3 w stacjach Nowy Zagórz i Jarosław, z terminem zgłoszeń do 1 kwietnia 1926 r.

— **Licytacja na sprzedaż dębiny.** Nadleśnictwo Lasów Państwowych Grobli, pow. Bochnia, podaje do wiadomości że **dnia 12 kwietnia 1926 r.** o godz. 10 rano odbędzie się w kancelarji nadleśnictwa **licytacja** zapomocą ofert pisemnych na sprzedaż 932 m_3 dębiny użytk. w klocach i dłużycach zrębie oddz. lasu 36e, odległość od stacji w Niepołomicach 10 km. — Wadjum 10 proc. ceny oferowanej w gotówce lub w państwowych papierach wartościowych.

— **Sprzedaż materjałów tartych.** W dniu **13 kwietnia 1926 roku,** o godzinie dwunastej w południe, w lokalu Dyrekcji Lasów Państw. w Siedlcach, odbędzie się przetarg ustny i zapomocą ofert pisemnych na sprzedaż materjałów tartych, ciosanych, sliprów, drewna użytkowego w stanie wyrobionym, stempli kopalnianych, słupów telegraficznych, podkładów kolejowych, papierówki, oraz drewna opałowego. Szczegółowe warunki przetargu, dokładny wykaz jednostek przetargowych, oraz wyszczególnienie wymaganego wadjum, są do przejrzenia w lokalu tutejszej Dyrekcji.

— **Przetarg na sprzedaż szyn wąskotorowych.** Dyrekcja Kolei Państwowych w Wilnie ogłasza przetarg na sprzedaż staroużytecznych szyn wąskotorowych w przęsłach trakcji konnej o wysokości 65 mm i rozpiętości toru 600 i 750 mm około 340 km. toru. — Szyny te znajdują się w Magazynie Zasobów Dyrekcji w Brześciu nad Bugiem. — Oferty z podaniem cen za kg. loco Magazyn Zasobów w Brześciu n. B., należy kierować do Prezydjum Dyrekcji — Wilno, ul. Słowackiego nr. 2, najpóźniej do **dnia 12 kwietnia 1926 r.** z napisem: „Oferta na kupno staroużytecznych szyn wąskotorowych na przetarg w dniu 12 kwietnia 1926 r.". — Bliższych informacyj udziela Wydział Zasobów Dyrekcji w Wilnie, III piętro, pokój nr. 40, codziennie od godziny 11—13, zaś obejrzeć szyny można w Magazynie Zasobów w Brześciu.

Z rynku żelaza i metali.

ŻELAZO.

Katowice, 20. 3. (A. W.). Żelazo sztabowe 265 zł. za tonnę loco huta: obroty nader słabe. Ceny za 1 tonnę w Ł. Miedź 58⁷/₈ — 59⁷/₈, elektrolit 65³/₄—66¹/₄, cynk 34⁵/₈— ołów 31⁷/₈—34¹¹/₁₆, cyna 295¹/₄—286¹/₂, miedź stara 56. Tendencja słaba, brak odbiorców.

Będzin, 22. 3. (A. W.). Żelazo 28 zł, belki żelazne 29, blachy żelazne do 5 mm 42, od 5 mm wzwyż 38, cena zasadnicza za 100 kg. gwoździe druciane budowlane 7.60 za skrzynkę, cement 16 zł za beczkę w hurcie ze składu. Sytuacja się poprawiła, ruch większy.

METALE.

Warszawa, 22. 3. (A. W.). Dom Handlowy **A. Gepner,** Warszawa, Grzybowska 27 podaje obecnie ceny orjentacyjne starych metali na rynku warszawskim w złotych: miedź stara 1.50—1.55, mosiądz 1.10—1.30, rotguss 1.50—1.55, cynk 0.80.

Nowy-Bytom, 22. 3. (A. W.). Surówka odlewnicza Huty Pokoju Nr. 1 (Friedenshütte P. G. S. — reprezentacja S. A. Józef Wdowiński w Warszawie) cena za tonnę 180 zł. loco stacja Nowy-Bytom.

Berlin, 22. 3. (A. W.). Urz. not. w R. M. za 1 kg. Miedź elektrolityczna, dostawa zaraz, cif Hamburg, Brema lub Rotterdam (za 100 kg.) 134³/₄, miedź rafinada 99—99.3% 1.20—1.21m oryginalny surowy cynk hutniczy (w woln. obr.) 0.69—0.70, cynk w płytach remelted zwykłej jakości handl. 0.64¹/₂—0.65, oryginal. aluminium hutnicze 98—99% w blokach, sztabach walców i ciągnion. 2.30—2.35, dtt w sztabach walcow. i ciągnion. 2.40—2.45, nikiel czysty 98—99% 3.40—3.50, antymon Regulus 1.60—1.65.

Londyn, 20. 3. (A. W.). (Urz.). Zamkn. Miedź per kasa 59¹/₈—59¹/₄, — 3 mies. 60—60¹/₈, — Setlement 59¹/₈, — bestselected 62¹/₄—63¹/₂, cyna za got. 293³/₄—294, — 3 mies. 285¹/₄—285¹/₂, Setlement 293³/₄ ołów dost. natychm. 32, — term. 32¹/₄, cynk dost. natychm. 34, — term. 34⁵/₁₆, Setlement 34, rtęć 14¹/₂ (za butlę), Wolfram 22—22¹/₂ (za kawałek), Elektrolyt per kasa 66, — 3 mies. 66¹/₂, Elektrowirebars 66¹/₂, cyna Banca 294¹/₂.

BLACHA.

Katowice, 22. 3. (A. W.). Ceny na blachę cynkową w dalszym ciągu uległy dość poważnej zniżce i tak obecnie cena wynosi przy odbiorze 30 tonn i więcej 39⁵/₈ Ł, przy wagonowem kupnie 40¹/₈ Ł, w drobnej sprzedaży przy odbiorze przynajmniej 5 tonn 40⁵/₈ Ł, przy odbiorze mniejszych ilości odpowiednie dopłaty. Ceny za jedną tonnę w funtach angielskich loco huta.

Katowice, 22. 3. (A. W.). Szmelc kuty I gat. 82, — II gat. 80, blacha gruba od 3 mm gotowa do pieca 30, liny stalowe wiązane 80, otoczki świeże 58, — nieświeże 49, odpadki blachy cienkie 58, — w paczkach 61.75, prasowane 69, puder żelazny IV gat. 49, w paczkach 52.75, prasowany 60. Ceny w złotych za 1 tonnę loco wagon stacja załadowania. Ceny w ostatnich dniach obniżyły się około 10% wskutek płacenia jednolitej ceny przez Huty zsyndykalizowane. Spodziewana jest dalsza zniżka. Naogół tendencja zniżkowa. Podaż dostateczna.

Upadłości

— **Postępowanie upadłościowe** co do majątku kupca Jana Studnickiego w Jarocinie, Rynek 15 (wejście z ulicy Krakowskiej), właściciela firmy „Jarociński Handel Żelaza", wdrożono na jego wniosek z dniem 19 lutego 1926 r z powodu niewypłacalności. Zarządcą masy upadłościowej mianowano p. Michała Rosemanna, kupca w Jarocinie. Wierzytelności należy zgłaszać w Sądzie najpóźniej do **dnia 1 kwietnia 1926.**

Fabryka wyrobów powroźniczych oraz wytwórnia siatek i parkanow drucianych

A. Zwierzchowski i S-ka w Poznaniu.

W dziale wyrobów metalurgicznych nasze wytwórnie krajowe nie mogą zaspokoić całkowicie rynku krajowego produkcją rodzimą, ponieważ brak nam jeszcze odpowiednio urządzonych placówek. To też każdorazowe uruchomienie fabryk wewnątrz kraju, należy powitać jako dalszy etap ku zupełnemu uniezależnieniu się od importu zagranicznego. Jeżeli idzie np. o siatki druciane, to dotychczas byliśmy zmuszeni sprowadzać z zagranicy **siatki sześciokątne,** które mają wielkie zastosowanie, szczególnie w gospodarce leśnej. Trzeba wiedzieć, że same miasto Poznań sprowadziło w roku ubiegłym cztery wagony siatek sześciokątnych w wartości 100.000 zł. To też z wielkiem zadowoleniem przyjęto wiadomość, że firma **A. Zwierzchowski i S-ka, Poznań, ul. Podgórna 10a,** sprowadziła za cenę 210.000 zł. najnowsze urządzenie fabryczno-techniczne celem fabrykacji siatek sześciokątnych. — Zatem import ostatnich z zagranicy staje się zupełnie zbytecznym. Ponieważ firma posiada już większe zamówienia, zatrudniono w wspomnianym oddziale 40 robotników, liczba których powinna się z biegiem czasu znacznie powiększyć. — Jest nadzieja, że już w dniach najbliższych uruchomi się fabrykację drutu kolczastego oraz własną cynkownię. — Zainteresowanym polecamy wytwórnię tę zasłużonemu poparciu.